

KINDEROPVANG

deBlijebij

WWW.DEBLIJEBIJ.NET

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Kinderdagverblijf

VOORWOORD

In de eerste drie tot vier jaren van een mens wordt de basis gelegd voor heel zijn verdere leven. Door deze overtuiging vinden wij het zo belangrijk dat kinderen worden opgevangen in een liefdevolle, doordachte en voorbereide omgeving waar ze de ruimte en tijd krijgen om te ervaren, te ontdekken en te experimenteren. Waar kinderen uitgenodigd worden om zelfstandig (mee) te werken en de pedagogisch medewerkers kinderen positief benaderen. Allemaal aspecten waardoor kinderen zelfvertrouwen ontwikkelen.

Kinderen zijn van nature actief en nieuwsgierig. Daarom bieden wij kinderen zoveel mogelijk de mogelijkheid om vanuit intrinsieke motivatie te handelen. En het leuke is dat kinderen binnen deze kaders uit zichzelf erg sociaal gedrag laten zien, een hoge mate van zelfstandigheid, concentratie, maar ook veel zelfvertrouwen en autonomie.

Door onder andere de uitnodigende materialen en de houding van de pedagogisch medewerkers bieden wij de kinderen iets extra's binnen onze pedagogische werkwijze. Het belang en de behoeften van het kind staan hierbij steeds centraal. Dit betekent overigens niet dat een kind altijd zijn zin hoeft te krijgen en dat alles mag.

Het team van De Blijde Bij staat voor een persoonlijke benadering van ieder kind waar respect (voor elkaar en de omgeving), ruimte, vrijheid, vertrouwen, taal en zelfstandigheid de sleutelwoorden zijn. Respect is hierbij de basis voor alles.

Het zijn soms subtiele verschillen in handelen en taal bij de pedagogisch medewerkers die net het verschil maken. Kinderen voelen dit vaak haarfijn aan. Wij hopen, door met veel liefde en aandacht te werken, uw kind die opvang en bijdrage in de opvoeding te bieden die het verdient en nodig heeft.

In dit pedagogisch beleidsplan geven wij uitleg over onze visie op de ontwikkeling en opvoeding van kinderen en beschrijven we hoe we op kinderdagverblijf De Blijde Bij werken. Het pedagogisch beleidsplan geeft criteria waaraan het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers getoetst kan worden.

Omwille van de leesbaarheid van dit beleidsplan, wordt in de tekst de term 'ouder(s)' gebruikt waar ook 'verzorger(s)' gelezen kan worden, de term 'pedagogisch medewerker(s)' gebruikt, waar ook 'pedagogisch medewerkster(s)' kan worden gelezen en de term 'hij' gebruikt, waar ook 'zij' gelezen kan worden.

Het pedagogisch beleidsplan is bedoeld:

1. Voor een ieder die betrokken is bij de opvang van en omgang met kinderen, om inzicht en duidelijkheid te geven in de pedagogische werkwijze van kinderdagverblijf De Blijde Bij
2. Voor (nieuwe) medewerkers en stagiaires, om op een adequate manier houvast en ondersteuning te bieden bij de dagelijkse omgang met de kinderen.
3. Voor ouders/verzorgers van kinderen die kinderdagverblijf De Blijde Bij (gaan) bezoeken, om hen te informeren over de werkwijze en de omgang met hun kinderen.

INLEIDING

Kindercentrum De Blijje Bij is een kindercentrum voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar oud. De meeste ouders van deze kinderen werken allebei waardoor het kind enkele of meerdere dagdelen per week ons kindercentrum bezoekt. Wij zijn van mening dat een kindercentrum gedeelde verantwoordelijkheid over de opvoeding en verzorging van de kinderen draagt. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen moet er gewerkt worden vanuit een onderbouwde pedagogische visie. Echter blijven de ouders altijd eindverantwoordelijk voor hun kind.

Het doel van dit pedagogisch beleidsplan is het ontwikkelen, verantwoorden, bewaken en (indien nodig) aanscherpen en bijstellen van de pedagogische kwaliteit binnen onze opvang.

We werken met een gemotiveerd team van pedagogisch medewerkers met een hart voor het werken met kinderen. Zij hebben een houding die warmte en liefde uitstraalt, waarbij een kind zich veilig en vertrouwd voelt. Een houding die acceptatie en respect uitstraalt, waarbij een kind zich zelf mag zijn. Kortom een houding waar oog, oor, liefde en ruimte is voor het kind in zijn totaliteit.

Onze visie vormt het uitgangspunt voor het handelen van de pedagogisch medewerkers in het kinderdagverblijf en wordt vastgelegd in dit pedagogisch beleidsplan, zodat betrokkenen kennis kunnen nemen van dit beleid. Het pedagogisch beleidsplan geeft ouders een beeld van de werkwijze en visie van De Blijje Bij en de normen en waarden die uitgangspunt zijn voor het handelen. Dit maakt het voor ouders mogelijk om het beleid te toetsen aan de eigen waarden en normen. Het pedagogisch beleid biedt pedagogisch medewerkers handvatten aan bij het dagelijks werken met kinderen. De pedagogisch medewerkers kunnen aan de hand van dit pedagogisch beleid hun manier van handelen motiveren en verantwoorden. Daarnaast biedt het formuleren van het beleid een mogelijkheid de eigen deskundigheid van de pedagogisch medewerkers verder te ontwikkelen. Het geschreven beleid is namelijk het resultaat van besprekingen, discussies en het uitwisselen van ervaringen uit de praktijk. Door als directeur samen met het team en oudercommissie na te denken over pedagogische vraagstukken, is de hierin beschreven visie ontwikkeld en de deskundigheid gevormd.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1: De Blijde Bij.....	7
1.1 Visie van de Blijde Bij.....	7
1.1.1. Visie op kinderopvang.....	7
1.1.2. Visie op opvoeden.....	7
1.1.3. Onze visie op kinderopvang	7
Hoofdstuk 2: Emotionele veiligheid	10
2.1 Structuur en grenzen stellen	10
2.1.1. Rust, reinheid en regelmaat.....	10
2.1.2. Groepsregels:	11
2.1.3. Positief opvoeden	12
2.2 Sensitieve responsiviteit	12
Hoe benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit?	13
2.3 Respect voor de autonomie	13
Hoe respecteren wij kinderen in hun autonomie?	14
2.4 Praten en uitleggen.....	14
Hoe praten wij met de kinderen en geven wij hen uitleg?	14
2.6 Mentorschap	15
Mentoring	15
Taken van de mentor	16
2.7 Wennen.....	16
2.7.1. Intakegesprek.....	16
2.7.2. Extern wenbeleid	16
2.7.3. Intern wenbeleid	16
2.7.4. Afscheid nemen.....	17
Hoofdstuk 3: Persoonlijke ontwikkeling.....	17
3.1 Ontwikkelingsstimulering.....	17
Hoe stimuleren wij de kinderen in hun ontwikkeling?.....	17
3.2 Spelend leren	18
3.3 Motorische vaardigheden	19
3.4 Creatieve vaardigheden	20
3.5 Cognitieve vaardigheden.....	21
3.6 Taalvaardigheden	23
3.7 Sociale vaardigheden	24
2.3.1 Samenspel	24
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	25
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	26
3.8 Werken met thema's.....	27

3.9 Uk en Puk (Voor- en Vroegschoolse Educatie)	27
3.9.1 Visie op VVE.....	27
Hoofdstuk 4: Diversiteit en samenleving	28
4.1 Diversiteit	28
4.2 Samenleving	28
4.3 Waarden en normen	28
Hoe brengen wij waarden en normen bij?.....	29
Hoofdstuk 5: Waarnemen van de ontwikkeling.....	30
5.1 Observeren, signaleren en oudergesprekken	30
5.2 Overdracht naar school.....	30
5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	31
5.3.1. Signaleren en doorverwijzen, Hoe doen we dat?	31
5.3.2. Samenwerking met de omgeving en doorverwijzing	32
Hoofdstuk 5: Samenwerking met ouders.....	33
5.1 Informeren en adviseren.....	33
5.2 Ouderbetrokkenheid	33
5.3 Informeren, uitwisseling en adviseren	33
5.4. Ouderochtenden/middagen/avonden	33
5.5 Nieuwsbrieven	34
Hoofdstuk 6: Blijje Bij informatie voor ouder en kind.....	34
6.1 Stamgroepen	34
6.1.1 De termen ‘stamgroep’ en ‘stamgroepsruimte’	34
6.1.2 Het werken met horizontale groepen	34
6.1.3. Verlaten van de basisgroep	35
6.1.4. Samenvoegen	36
6.2 Organisatie van de dag.....	37
6.2.1. Dagindeling	37
6.2.2. Slapen.....	38
6.2.3. Eten	38
6.2.4. Brengen en ophalen	40
6.3 Rituelen	40
6.3.1 Afscheid nemen.....	40
6.3.2 Rituelen	40
6.4. Voertaal	40
6.3 Diensten , extra dagen, en ruildagen	39
6.4 Openingstijden en sluitingsdagen	41
6.5 Oudercommissie	41
6.6 Klachten.....	41
Hoofdstuk 7: wet kinderopvang.....	42
7.1 Drie uren regeling	42

7.2 Inzet invalkrachten, stagiaires en vrijwilligers.....	43
7.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	44
7.3.1 Externe adviseur.....	44
7.3.2 Pedagogisch beleidsmedewerker.....	44
7.4 Beroepskracht kind ratio.....	44
7.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	44
7.5.1 Evaluatie Beleid Veiligheid en gezondheid.....	45
7.5.2 Veiligheids- en gezondheidsregels	45
7.5.3. Diploma's en VOG	45
7.5.4. Vier ogen principe	45
5.5.2. Achterwachtregeling	46
Ziekte en ongevallen	46
Tot slot	46

HOOFDSTUK 1: DE BLIJE BIJ

1.1 VISIE VAN DE BLIJE BIJ

1.1.1. VISIE OP KINDEROPVANG

De opvattingen over het opvoeden en de verdeling van verantwoordelijkheden zijn de laatste jaren sterk veranderd. Vroeger was het de verantwoordelijkheid van de ouders, nu is het een gedeelde verantwoordelijkheid tussen ouders, kinderopvang, school en overheid. Vrouwen besluiten steeds vaker om na het krijgen van kinderen hun baan te continueren. De Kinderopvang bevordert daarmee de arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen met kinderen en stelt ouders in staat om arbeid en zorg te combineren.

Kinderopvang, dat gun je ieder kind, tenminste... pedagogisch goede kinderopvang! Goede kinderopvang biedt een meerwaarde voor kinderen. Het vormt een aanvulling op de opvoeding thuis. Kinderen met ontwikkelingsachterstanden kunnen binnen de kinderopvang extra gestimuleerd worden in hun ontwikkeling en kinderen die een normale ontwikkeling doorlopen of voorlopen in hun ontwikkeling, worden extra uitgedaagd en krijgen een ruim ontwikkelingsaanbod aangeboden.

Wij vinden het onze taak als professionals om verantwoord te handelen en zorg en begeleiding te bieden van hoge kwaliteit. Wij willen kinderen iets extra's bieden in hun totale ontwikkeling als zij bij ons zijn.

Wij geloven er in dat elk kind door drie factoren binnen de kinderopvang wordt beïnvloed:

1. *Kinderen*: Kinderen leren enorm veel van elkaar door imitatie, door de feedback die ze elkaar geven, door elkaar te helpen, door conflicten, door samen dingen te doen etc.
2. *Volwassenen*: De wijze waarop de pedagogisch medewerker kinderen benaderd is echter van essentieel belang. Zij dient een evenwicht te bieden tussen het geven van informatie, begeleiding en het kind de ruimte geven om dingen zelf te doen en te ontdekken.
3. *De (voorbereide) omgeving*: De omgeving dient doordacht te zijn en afgestemd op het kind in een bepaalde ontwikkelingsfase. Hierbij kun je denken aan het materiaal wat wordt aangeboden maar ook de letterlijke inrichting van de ruimtes in hoeken.

Wij gaan er vanuit dat kinderen het beste en meeste leren als ze intrinsiek gemotiveerd zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Wij willen daarom een omgeving creëren die daartoe uitnodigt en bij dit principe aansluit. Wij zien kinderen als competente individuen. Kinderen kunnen vaak meer dan wij denken, als ze hiertoe de mogelijkheid krijgen.

1.1.2. VISIE OP OPVOEDEN

Als opvoeder is men (voor een deel) doelbewust bezig invloed uit te oefenen op een kind, zodat het opgroeit tot een volwaardig individu dat zich staande kan houden in de maatschappij. De opvoeder begeleidt het kind in zijn ontwikkeling naar zelfstandigheid, waarbij het kind verantwoordelijkheid leert te dragen voor zichzelf en anderen. In eerste instantie valt de opvoeding van een kind onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Als ouders besluiten hun kind op een kindercentrum te plaatsen, nemen de pedagogisch medewerkers een deel van deze opvoedingstaken over. Van de pedagogisch medewerkers mag dan ook verwacht worden dat ze een relevante opleiding hebben gevolgd en afgerond. Echter blijven ouders ten allen tijde eindverantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Daarom is overleg en goed contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers van essentieel belang.

Op deze wijze wordt er gezamenlijk besloten hoe aan de opvoeding van een kind vormgegeven wordt binnen het kindercentrum. Om te zorgen dat een kind de mogelijkheid krijgt om zich optimaal te ontwikkelen gaan wij uit van een aantal basisdoelen, welke omschreven zijn in hoofdstuk 2. Naast deze basisdoelen ligt bij kinderdagverblijf De Blije Bij het accent op:

- Respectvol, positief en met aandacht omgaan met het kind.
- Kinderen opvangen in een talige en uitnodigende omgeving, waar ruimte is voor zelf ontdekken en ervaren wat de eigen talenten zijn
- Het ontwikkelen van de zelfstandigheid

- Humor en samen plezier hebben, zijn eveneens essentieel bij het werken met kinderen. Voor ons is het niet voldoende om bijvoorbeeld alleen maar positief met kinderen om te gaan, maar ook de achtergronden te weten waarom dit belangrijk is en wat dit oplevert voor onder andere het kind en de groepsatmosfeer.

Ons pedagogisch doel:

Wij willen kinderen opvoeden, begeleiden en een klimaat voor hen scheppen, waarin zij verder geholpen worden met hun ontwikkeling tot evenwichtige en zelfstandige mensen, waarin ze kunnen leren om respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen, op te komen voor zichzelf, zelfstandig te zijn en sociaal vaardig. Wij streven er naar een sfeer te creëren waarin de kinderen zich veilig en prettig voelen, leren vertrouwen te hebben in eigen kunnen.

1.2. ONZE VISIE OP DE KINDEROPVANG

De kinderopvang is een verantwoorde en plezierige aanvulling op de opvoeding van thuis. Dit wordt bereikt door:

- Het contact met andere kinderen;
- Het activiteitenaanbod;
- De ruimten van de kinderopvang: veilig en uitdagend;
- Het contact met meerdere, vaste en deskundige volwassenen.

De Kinderopvang neemt de verantwoordelijkheid op zich om op een positieve manier bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen. Pedagogisch medewerkers kunnen kinderen op diverse manieren ondersteuning bieden bij hun ontwikkeling:

- **Emotioneel ondersteunen:** Laten merken dat je betrokken bent bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren. De pedagogisch medewerker biedt emotionele ondersteuning door bijv. te troosten, oogcontact te maken, toe te lachen, belangstelling te tonen, uit te lokken, aan te moedigen en te prijzen. Kinderen kunnen ook door het contact met andere kinderen emotionele ondersteuning ervaren.
- **Respect voor autonomie:** Ruimte geven aan de kinderen voor eigen initiatieven, ideeën en wensen, en hier positief op ingaan. De pedagogisch medewerker respecteert de autonomie van het kind door hem zoveel mogelijk gelegenheid te geven om zelf op onderzoek uit te gaan en hem te respecteren in wie hij is, in wat hij zelf onderneemt en in de keuzes die hij maakt.
- **Structuur bieden en grenzen stellen:** Houvast geven door ervoor te zorgen dat de situatie duidelijk is en blijft voor de kinderen. Kinderen ruimte geven om zelf dingen te doen betekent natuurlijk niet dat kinderen alles mogen. Regels worden samen met de kinderen vastgesteld. Regels zijn nodig omdat kinderen met elkaar de ruimte gebruiken.
- **Informatie en uitleg geven:** Vragen serieus nemen en aansluiten bij de behoefte, het niveau en de belevingswereld van de kinderen. Een kind heeft informatie en uitleg nodig om de wereld te leren begrijpen.

Ons pedagogisch doel:

Wij willen kinderen opvoeden, begeleiden en een klimaat voor hen scheppen, waarin zij verder geholpen worden met hun ontwikkeling tot evenwichtige en zelfstandige mensen, waarin ze kunnen leren om respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen, op te komen voor zichzelf, zelfstandig te zijn en sociaal vaardig. Wij streven er naar een sfeer te creëren waarin de kinderen zich veilig en prettig voelen, leren vertrouwen te hebben in eigen kunnen.

Onze pedagogische uitgangspunten:

- De kinderopvang is een voorziening waar kinderen een deel van hun tijd doorbrengen.
- De kinderopvang biedt kinderen een pedagogisch verantwoord en veilig onderkomen in een huiselijke sfeer.
- Kinderen staan centraal. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen geborgenheid en veiligheid (basis voor zelfvertrouwen) en uitdaging (basis voor zelfstandigheid).
- Binnen de kinderopvang heeft ieder kind recht op individuele aandacht en zorg, waarbij het belang van de groep als geheel in het oog gehouden wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep, zoals de groep niet mag lijden onder het individu.

- De kinderen hebben binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de kinderopvang een grote keuzevrijheid in spel- en contact situaties en dat er voldoende ruimte is om buiten te spelen.
- Elk kind is een uniek individu en moet als zodanig geaccepteerd, gewaardeerd en gerespecteerd worden, want zo kunnen zij zich ontwikkelen in hun eigen tempo.
- Wij nemen niet de opvoeding van het kind over van de ouders, maar beschouwen onszelf wel als medeopvoeders.
- Het is belangrijk dat ouders ervan overtuigd zijn dat de kinderopvang een goede plaats is voor hun kind.
- Binnen de kinderopvang kunnen kinderen van elkaar leren, ontwikkelen ze een saamhorigheidsgevoel en leren rekening te houden met elkaar.

HOOFDSTUK 2: EMOTIONELE VEILIGHEID

Kinderen dienen zich emotioneel veilig en geborgen, en fysiek veilig te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Zo heeft veiligheid betrekking op twee aspecten: fysieke veiligheid en emotionele veiligheid. Ten eerste betekent het dat de omgeving -waarin het kind zich ontwikkelt - dusdanig moet zijn ingericht dat de kans op lichamelijk letsel zo gering mogelijk is; de omgeving is letterlijk veilig. Daarnaast betekent veiligheid dat het kind zich emotioneel veilig bij ons voelt. Het voelt zich thuis, vertrouwd en beschermd bij De Blijde Bij. Het kind moet het gevoel hebben dat het een plaats heeft binnen de groep en welkom is. Bij De Blijde Bij dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door structuur en voorspelbaarheid te bieden, gebruik te maken van mentorschap en kinderen de gelegenheid te geven om te wennen. Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 5 interactievaardigheden benoemd. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

Door emotionele veiligheid te bieden ervaart het kind dat de pedagogisch medewerker hem serieus neemt en helpt bij onprettige en moeilijke situaties. Naarmate de band met de pedagogisch medewerkers sterker wordt, durft het kind meer op onderzoek uit te gaan en kan het ontspannen de wereld ontdekken. Om het opbouwen van deze vertrouwensrelatie te bevorderen wordt aanbevolen het kind minimaal twee dagen per week van de opvang gebruik te laten maken.

2.1 STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN

2.1.1. RUST, REINHEID EN REGELMAAT

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Om deze reden werken wij bij de Blijde Bij vanuit rust, regelmaat en reinheid:

- 1. Rust:** In een drukke omgeving komen zoveel indrukken op een kind af, dat het deze nauwelijks kan verwerken. Daarom is een zekere mate van rust belangrijk. Deze rust waarborgen de pedagogisch medewerkers door:
 - *Niet te veel speel materiaal aan te bieden:* er wordt niet teveel speel materiaal in één keer aangeboden, want dan zou het kind overspoeld kunnen raken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de omgeving/ruimte voorspelbaar en overzichtelijk is. Het speelgoed ligt bijvoorbeeld op een vaste plek. Dit is voor de kinderen een vertrouwd uitgangspunt om op ontdekking te gaan.
 - *Een rustige ruimte aan te bieden:* Een rustige groepsruimte vraagt van pedagogisch medewerkers om goed naar de ruimte te kijken. Hangt er niet teveel aan de muur? Wat er hangt, is dat (nog steeds) functioneel voor het kind, hangt het op de goede hoogte en zou het ook rustiger (bijv. meer geordend) kunnen?
 - *Rustgevende muziek/activiteiten aan te bieden:* Daarnaast kan 'rustgevende' muziek, zang of het aanbieden van een rustige activiteit en/of een stilte-spelletje bijdragen aan een rustige sfeer.
 - *Innerlijke en uiterlijke rust uit te stralen:* Ook de rust in de houding en stem van de pedagogisch medewerker is een belangrijke voorwaarde voor een rustige speel/werkomgeving. De pedagogisch medewerkers zijn zich dan ook voortdurend bewust van de innerlijke en uiterlijke rust die zij uitstralen op de groep.
 - *Het dagritme niet te laten verstoren:* Wij vinden het belangrijk dat de rust van de groep niet telkens wordt verstoord door de telefoon, mensen die binnenkomen etc. Doordat kinderen op verschillende tijden worden gebracht en opgehaald zijn er bepaalde momenten waarin

het groepsgebeuren wordt gestoord. Wij vinden het als team prettig als ouders hiervan bewust zijn en de rust respecteren door bijvoorbeeld zelf rustig binnen te komen en zacht te praten. De pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld door zelf zacht met de ouder te praten. Ouders die langere tijd met elkaar in de groepsruimte praten, zullen door de pedagogisch medewerkers worden verzocht om een andere plek te zoeken om het gesprek voort te zetten. De pedagogisch medewerkers zullen relatief korte overdrachten houden, om de andere kinderen die nog in de groep aanwezig zijn hun aandacht te kunnen blijven geven en in de gaten te houden. In de gang lopen kinderen en pedagogisch medewerkers (en ouders) daarnaast ook altijd zachtjes, omdat er kinderen kunnen slapen.

2. **Regelmaat:** Rust wordt ook gecreëerd door een bepaalde regelmaat te bieden. Bij de Blijje Bij wordt regelmaat op de groepen aangeboden door:
 - *Een dagritme:* er wordt volgens een vast dagritme gewerkt, welke is terug te vinden in hoofdstuk 3.2.1. Door het aanhouden van dit dagritme, weten kinderen waar zij aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht, wat de omgeving voorspelbaar maakt en hen daarmee een gevoel van veiligheid en geborgenheid biedt.
 - *Vaste gezichten:* De kinderen worden opgevangen door vaste pedagogisch medewerkers op vaste dagen op de groep, zodat de kinderen altijd een bekend gezicht zien. Doordat kinderen op vaste dagen komen, biedt dit ook regelmaat en rust. Doordat wij kleinschalig werken, kennen alle leidsters en medewerkers alle kinderen en omgekeerd.
 - *Rituelen:* Bij de Blijje Bij werken wij met terugkerende rituelen. Hierbij kan gedacht worden aan de rituelen in het dagritme (handen wassen na het plassen, speelgoed opruimen voor het aan tafel gaan, etc.) en aan terugkerende activiteiten zoals het vieren van verjaardagen, Pasen, Kerst en het Suikerfeest, en het nemen van afscheid van kinderen die het dagverblijf verlaten.

3. **Reinheid:** Als professioneel kinderdagverblijf is het van belang dat de zorg hygiënisch en veilig wordt aangeboden. Kinderen zijn gevoelig voor bacteriën en onreinheden. Vooral hele jonge kinderen stoppen veel voorwerpen in hun mond. Om ziektes te voorkomen is het zaak om zo hygiënisch mogelijk te werk te gaan. Deze maatregelen zijn vastgelegd in werkinstructies in het beleid Veiligheid en Gezondheid. Voorbeelden van maatregelen die de pedagogisch medewerkers zijn:
 - Dagelijks afnemen van speelgoed; regelmatig schoonmaken van de ballenbak;
 - Dagelijks vegen en/of dweilen, met name daar waar de kinderen kruipen;
 - Iedere baby heeft een eigen fles en eventueel een speen, etc.

Naast de zorg voor een hygiënische omgeving, is het ook van belang dat de persoonlijke hygiëne van het kind in acht wordt genomen. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- De kinderen worden meerdere keren per dag verschoond;
- De handen van kinderen en pedagogisch medewerkers worden voor en na het eten gewassen.
- De handen van kinderen worden na ieder toiletbezoek gewassen.

2.1.2. GROEPSREGELS:

Wij bieden kinderen een ruime mate van vrijheid, maar dit is absoluut geen ongelimiteerde vrijheid zoals mensen soms doen vermoeden. We noemen deze vrijheid ook wel vrijheid in gebondenheid, ofwel vrijheid met duidelijke kaders – regels en grenzen. Bij het opvoeden heeft een kind regels en grenzen nodig om zich zo goed mogelijk te kunnen ontplooiën. Zo gelden er groepsregels, waarbij gedacht kan worden aan regels als het wassen van de handen voor we aan tafel gaan en het opruimen van het speelgoed voor we gaan eten. Onze groepsregels bieden de kinderen structuur en veiligheid, doordat zij precies weten wat er van hen verwacht wordt en wat zij van anderen mogen verwachten. De pedagogisch medewerker geeft gedurende de weken aandacht aan de groepsregels en waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groeps gesprek aan tafel, maar ook door kinderen gedurende de dag te herinneren aan de regels: *“Hoe zitten wij ook al weer aan tafel?”*, *“Wat doen wij ook al weer voordat we aan tafel gaan?”*. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de woorden: niet, nooit of mag niet, en vervangen deze door juist te benoemen wat wel mag:

In plaats van: “Niet op de bank springen”, zeggen wij: “Wij zitten op de bank.
--

In plaats van: "Niet binnen rennen", zeggen wij: " Wij mogen buiten rennen en binnen lopen we"
In plaats van: "Niet ruzie maken, niet slaan", zeggen we: " We gaan gezellig om met elkaar"

Kinderen ontdekken de regels en grenzen, door deze op te zoeken en eventueel te overschrijden. Door de reactie van de omgeving op het gedrag van kinderen (het stellen van grenzen), leren zij wat zij wel en niet mogen doen. De pedagogisch medewerkers stellen grenzen door middel van positief opvoeden.

2.1.3. POSITIEF OPVOEDEN

Uitgangspunt in het pedagogisch handelen is dat ieder mens beschikt over veel positieve aspecten. Belangrijk is dat deze positieve kanten ook uit het kind komen. Door als pedagogisch medewerker een positieve attitude te tonen aan de kinderen, zullen kinderen daar zeker baat bij hebben. Er wordt op een vriendelijke manier met de kinderen gesproken. Kinderen worden serieus genomen, zodat ze zich geaccepteerd voelen als mens. Door in te gaan op de positieve kanten van een kind, krijgt het zelfvertrouwen en zelfrespect. Deze basis wordt al op zeer jonge leeftijd gelegd. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar wat kinderen zeggen. Dit wordt niet alleen geuit in woorden, maar ook non-verbaal in de lichaamstaal die een pedagogisch medewerker laat zien. Een pedagogisch medewerker neemt de tijd voor een kind, zodat het voelt dat het belangrijk is en aardig wordt gevonden. Bij het opvoeden heeft een kind regels en grenzen nodig om zich zo goed mogelijk te ontplooiën. Bij het dagelijks handelen wordt ernaar gestreefd om kinderen zoveel mogelijk op positieve wijze te benaderen. De pedagogisch medewerkers en stagiaires geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld in hun gedrag en taal. Een positieve, vriendelijke en open uitstraling is een voorwaarde voor de houding van een pedagogisch medewerker. Onder andere door taal zullen kinderen bij De Blijde Bij op een positieve wijze worden gestimuleerd in hun gedrag. Zo benoemen de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk het gedrag dat gewenst is. Belangrijk daarbij is dat kinderen korte, heldere instructies en boodschappen krijgen, waarbij altijd verteld wordt waarom bepaald gedrag gewenst is:

Wanneer een kind op de bank springt zeggen de pedagogisch medewerkers niet: "Niet op de bank springen", maar juist: "Wij zitten op de bank, want anders kun je eraf vallen en dat doet zeer". Of als een kind binnen aan het rennen is, dan vragen de pedagogisch medewerkers: "Waar kunnen we rennen?", vervolgens antwoordt het kind "Buiten", waardoor hij gelijk bewust is over zijn gedrag en vanuit zichzelf het juiste gedrag kan tonen (zonder dat de pedagogisch medewerker het kind hoeft aan te spreken op het gedrag). De pedagogisch medewerker kan daarbij nog vragen waarom we alleen buiten rennen en/of uitleg geven waarom we dat doen.

Naast taal krijgt een kind ook (positieve) aandacht door een knuffel, een lach, aai over de bol, etc.

2.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk is benoemd, is een goede band tussen kind en pedagogisch medewerker van belang. Naarmate de band met de pedagogisch medewerkers sterker wordt, durft het kind namelijk meer op onderzoek uit te gaan en kan het ontspannen de wereld te ontdekken. Om ervoor te zorgen dat de pedagogisch medewerker en de kinderen deze goede band met elkaar opbouwen is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is. Dit begint bij de kennismaking (wennen) van het kind met de groep en de pedagogisch medewerkers, ongeveer een week voordat het kind daadwerkelijk op de opvang komt.

Liefde en begrip zijn belangrijke waarden in de relatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen, welke in de interactievaardigheid "Sensitieve responsiviteit" centraal staan. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Bij de Blijde Bij gaan wij dan ook serieus om met de emoties van kinderen, waardoor wij het kind beter leren kennen en passend op hun behoeftes kunnen inspelen. Het kind wordt namelijk geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid, etc. en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind daarbij leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen.

HOE BENADEREN WIJ KINDEREN VANUIT SENSITIEVE RESPONSIVITEIT?

Allereerst vinden wij het ontzettend belangrijk dat de kinderen zich welkom voelen en zo begroeten wij dan ook ieder kind (en iedere ouder) wanneer zij bij de Blijje Bij worden gebracht. De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding en zien elk individueel kind, waardoor zij overzicht houden over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren de pedagogisch medewerkers hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen, maar ook door een knuffel of ander lichamelijke contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft. Verder zijn de pedagogisch medewerkers tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen.

Zoals hierboven omschreven is, vinden wij het bij de Blijje Bij van belang dat kinderen geaccepteerd worden in het uiten van hun emoties. Er is ruimte voor de emoties van het kind. Boos of verdrietig zijn hoort erbij en een kind mag boos of verdrietig zijn. Op deze manier kan het kind gevoelens verwerken en kan het duidelijk maken wat hem bezighoudt en wat het voelt. De pedagogisch medewerkers brengen regelmatig gevoelens van de kinderen onder woorden en laten kinderen hun gevoelens (en behoeftes) zelf benoemen door de vraag te stellen: *“Hoe voel je je?”* of *“Jij bent verdrietig, klopt dat?”*. Op deze manier leren kinderen woorden te geven aan emoties en behoeftes die zij ervaren. Het kind wordt hierin niet afgeremd. Wel kunnen er eventuele suggesties geboden worden. Kinderen die met opgekropte emoties zitten, kunnen zo hun frustraties op andere momenten uiten, omdat er eerder geen ruimte voor was (bijvoorbeeld door even flink te stoeien of te kneden met klei). Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen gevoelens benoemen als dat nodig is binnen de situatie. Dat betekent onder andere dat wat de pedagogisch medewerkers laten horen en zien, in overeenstemming moet zijn met wat zij denken en voelen. Als zij hun ware gevoelens tonen, zijn zij open, direct en eerlijk en laten ze het kind zien wie ze werkelijk zijn. Zouden ze dit niet doen, dan merkt het kind tegenstrijdigheid en ervaart het kind de pedagogisch medewerkers als ‘gemaakt’, ‘onoprecht’ of ‘onbetrouwbaar’. Er zou dan geen sprake zijn van een relatie die gebaseerd is op waardering en respect.

Binnen het benaderen van de kinderen, spreken de pedagogisch medewerkers op een rustige toon en maken oogcontact met de kinderen. Actief luisteren is daarbij een basishouding van de pedagogisch medewerkers. Zij sluiten zoveel mogelijk aan bij een kind, door het kind te volgen (waar kijkt de baby naar?), aan te sluiten bij de behoeften van een kind (een kind dat moe is naar bed brengen; een peuter die beweeglijk is, bewegingsruimte bieden etc.) en ontvangstbevestigingen te geven op initiatieven van een kind (in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid). Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen. Een kind zal zich dan ‘gehoord’ en ‘gezien’ voelen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt.

Dunya van 6 maanden ligt op de grond te spelen. Dan begint zij geluidjes te maken, welke overgaan in verdriet. De pedagogisch medewerker loopt naar Dunya toe, knielt naast haar neer en maakt oogcontact: “Hey Dunya, wat ben jij verdrietig zeg. Kom maar even bij mij”. De pedagogisch medewerker pakt Dunya op en knuffelt haar. Dan ziet zij dat Dunya in haar oogjes wrijft: “Ach, je wrijft in je oogjes zie ik. Volgens mij ben jij een beetje moe. Kom, ik breng jou naar bed toe”.

2.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Wij hechten veel belang aan de autonomie van het kind. Zelfstandigheid en zelfredzaamheid zijn bij ons sleutelwoorden en wij laten de kinderen dan ook zoveel mogelijk zelf doen. Uiteraard altijd met begeleiding. Bij de Blijje Bij mag ieder kind zichzelf zijn en groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten, voorkeuren én gevoelens. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel.

HOE RESPECTEREN WIJ KINDEREN IN HUN AUTONOMIE?

Om ervoor te zorgen dat kinderen de kans krijgen om te groeien op hun eigen wijze en tempo, geven de pedagogisch medewerkers de kinderen letterlijk en figuurlijk de ruimte om dingen zelfstandig te doen en/of te proberen en keuzes te maken. Zo mogen kinderen bijvoorbeeld zelf kiezen waar zij gaan spelen en met wie, en zelfstandig hun schoenen en jassen aan doen wanneer we naar buiten gaan. Wanneer het kinderen niet zo goed lukt om bijvoorbeeld de eigen schoenen of jas aan te doen, dan begeleiden de pedagogisch medewerkers hen door middel van het geven van uitleg en tips. Op deze manier worden kinderen door het proces van zelfstandig schoenen aantrekken, jas aantrekken, eten met bestek, etc, begeleidt. Binnen het doorlopen van dit proces belonen wij hen door middel van stickers en complimenten. Wanneer wij merken dat een kind interesse krijgt in het potje, vragen wij het kind of hij op het potje wil zitten. Dit doen wij spelenderwijs en wij complimenteren het kind hiervoor. Bij een plas in het potje mag het kind een sticker uitzoeken! Als een kindje met grote ogen naar een peuter kijkt die zijn broodje zelf aan het smeren is, geven wij het kind een mesje met boter en dan mag hij het ook proberen. En als een baby dat wil, zetten we hem regelmatig aan tafel met een verfschortje aan. Hij mag met zijn handjes de verf voelen en laten hem zien wat verf op papier doet. Wij maken er een spel van en geven hem een applaus en complimenteren hem voor zijn kunstwerk.

Daarnaast achten wij het van belang dat kinderen de ruimte krijgen om hun gevoelens, behoeftes, ideeën en oplossingen kenbaar te maken. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar de gevoelens, behoeftes, ideeën en oplossingen van de kinderen, erkennen deze en gaan indien de situatie het toelaat hierin mee. Tot slot wordt de kinderen zoveel mogelijk om medewerking gevraagd.

De peuters zitten aan tafel om fruit te eten. Alle kinderen mogen een stuk fruit kiezen van het bord. Vandaag krijgen de kinderen er een vork bij, dan kunnen zij oefenen met het eten met bestek. Jassin van 2 jaar probeert een stukje appel op zijn vork te prikken met de achterkant van zijn vork. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt: "Jassin, misschien lukt het je beter om de appel op je vork te prikken, wanneer je je vork omdraait. Kijk zo". De pedagogisch medewerker doet het voor met haar eigen vork. Jassin volgt haar voorbeeld en prikt de appel op zijn vork: "Kijk aan, gelukt!". Ondertussen maakt Sonja nog kleinere stukjes van haar appel, door deze met de zijkant van haar vork door te snijden: "Kijk, Sonja maakt nog kleinere stukjes van haar appel met haar vork! Nu heb je nog veel meer stukjes om op je vork te prikken, Sonja".

2.4 PRATEN EN UITLEGGEN

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf, als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier wordt de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Daarnaast vinden wij het bij de Blijve Bij van belang dat de pedagogisch medewerkers positieve attitude tonen aan de kinderen.

HOE PRATEN WIJ MET DE KINDEREN EN GEVEN WIJ HEN UITLEG?

Uitgangspunt in het pedagogisch handelen is dat ieder mens beschikt over vele positieve aspecten. Belangrijk is dat deze positieve kanten ook uit het kind komen. Door als pedagogisch medewerker een positieve attitude te tonen aan de kinderen, zullen kinderen daar zeker baat bij hebben. Er wordt dan ook op een vriendelijke manier met de kinderen gepraat. Kinderen worden serieus genomen, zodat zij zich geaccepteerd voelen als mens. Door in te gaan op de positieve kanten van een kind, krijgt het zelfvertrouwen en zelfrespect. Deze basis wordt al op zeer jonge leeftijd gelegd. De pedagogisch medewerkers luisteren actief naar wat kinderen zeggen, zowel verbaal in woorden (in gesprek met het kind doorvragen, het verhaal samenvatten, iets herhalen), als non-verbaal in de lichaamstaal die een pedagogisch medewerker laat zien (ooghoogte, oogcontact, knikken, toestemmend geluid maken) wordt geuit. Op deze manier voelen kinderen zich gehoord. Een pedagogisch medewerker neemt verder de tijd voor een kind, zodat het voelt dat het belangrijk is en aardig wordt gevonden.

Binnen de gesprekken die de pedagogisch medewerkers met de kinderen voeren, stemmen zij inhoud en taal af op de interesses het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De kinderen worden daarnaast aangemoedigd om

gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden, door de vraag te stellen: “Wat zou jij graag willen?”, “Hoe voel je je nu?”.

De pedagogisch medewerkers benoemen al hun handelingen naar de kinderen. Zo vertellen zij wat zij doen en geven ook vooraf aan wanneer zij iets van plan zijn om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Op deze manier weten kinderen precies waar zij aan toe zijn en wat er om hen heen gebeurt, wat de omgeving voorspelbaar maakt.

Tot slot houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of alle kinderen zich veilig kunnen voelen, zonder “last” te hebben van andere kinderen. Als een kind iets aan het vertellen is in de groep, krijgt het hiervoor ook de ruimte, en zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind niet gestoord wordt in zijn verhaal. Zo leren de kinderen ook naar elkaar luisteren.

Achmed van 3 jaar komt vol enthousiasme binnen op de groep, terwijl de kinderen aan tafel zitten. “Dag Achmed! Wat fijn je weer te zien! Kom je gezellig aan tafel zitten? We zijn fruit aan het eten”. Achmed klimt aan tafel en begint te vertellen: “Juf, ik ben naar de dierentuin geweest”. “Oh echt waar?”, zegt de pedagogisch medewerker terwijl zij hem in de ogen kijkt, “Wat heb je daar allemaal voor dieren gezien?”. Voordat Achmed kan reageren zegt Frank: “Ik heb een keer heel veel leeuwen gezien in de dierentuin!”. “Wat leuk zeg Frank, maar zullen we eerst even naar Achmed luisteren welke dieren hij allemaal heeft gezien? Dan kun jij daarna vertellen over de leeuwen”, zegt de pedagogisch medewerker. Achmed verteld verder. Ondertussen valt er een bordje fruit op de grond. “Oh, oh, de appel valt op de grond. Ik ga eventjes een nieuwe appel halen voor Stella. Ik ben zo weer terug en dan hoor ik graag meer over de zeeleeuwen Achmed!”.

2.6 MENTORSCHAP

MENTORING

Iedere pedagogisch medewerkster in ons kinderdagverblijf vervult de rol als mentor van een aantal kinderen. De mentor informeert de betreffende ouders over deze rol (ook wordt de mentor benoemd naar de ouders binnen de intake), is het vaste aanspreekpunt voor de ouders en voor de instanties, en voert gesprekken met de ouders. Zij draagt zorg voor het periodiek (min. 2 keer per jaar) afnemen van de observaties via peuter volgsysteem KIJK! en het invullen van observatieformulieren.

Mentoring is een één op- één interactief proces waarbij de mentor het leren van het kind begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten. Het is gebaseerd op het idee dat de betrokkenen (mentor en kind) redelijk frequent contact met elkaar hebben en voldoende tijd met elkaar doorbrengen. Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken. Mentorschap kan positief bijdragen aan het welzijn en welbevinden van kinderen. Een intensieve en vertrouwde relatie tussen pedagogisch medewerker en kind draagt bij aan de emotionele veiligheid en daarmee de basis die nodig is voor een kind in de kinderopvang. Doordat deze basis van emotionele veiligheid wordt verstevigd, is er ook meer ruimte voor de ontwikkeling van het kind. Het kind kan met meer zelfvertrouwen ontdekken en spelend leren. Omdat er een volwassene in de omgeving is die voor rust en veiligheid zorgt, houdt het kind energie over om op ontdekking te gaan. De mentor kan de mentorkinderen ook gericht activiteiten aanbieden die beter aansluiten bij het kind, simpelweg omdat zij haar mentor kinderen beter kent. Dit kan bij kinderen resulteren in een hogere spelbetrokkenheid en meer stimulering van de brede ontwikkeling (cognitieve taal- en denkontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, creatieve ontwikkeling en motorische ontwikkeling). Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd worden. Voor pedagogisch medewerkers heeft mentorschap ook voordelen. Het gericht mogen verdiepen in de relatie met een aantal kinderen levert focus op. Het levert energie op voor pedagogisch medewerkers als ze zich mogen ontwikkelen op bepaalde facetten en doelen van het mentorschap waar ze zelf ook graag beter in willen worden. Het belangrijkste is dat het nog meer plezier en genoegen kan geven, omdat je als professional ook geniet als je ziet dat je band met kinderen sterker wordt, ze graag het contact met je zoeken en als je ze ziet groeien.

TAKEN VAN DE MENTOR

- Bijdrage leveren aan het intakegesprek/kennismaking op de groep.
- Minimaal 2 keer per jaar observaties afnemen.
- Welbevinden van het kind bewaken.
- Gemaakte afspraken over het kind bewaken.
- Bijhouden van het kinddossier.
- Zorg dragen voor een goede overgang tussen twee verschillende opvangsoorten en/of andere opvang of school.
- Eerste aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot de dagelijkse gang van zaken rondom het kind.
- een coördinerende rol bij (langdurig) medicijngebruik.
- Bij beëindiging van de opvang, houdt de mentor een eindgesprek(je) met de ouders en geeft eventuele bijzonderheden door aan de leidinggevende.

2.7 WENNEN

2.7.1. INTAKEGESPREK

Na de inschrijving van een kind door het management volgt een afspraak voor een intake op de desbetreffende locatie en groep. Hierbij is de pedagogisch medewerker of houder aanwezig, de ouder en ook wordt gevraagd of het kind hierbij aanwezig kan zijn. Bij de intake wordt zoveel mogelijk relevante informatie verstrekt en ingewonnen, waarbij de nodige formulieren worden ingevuld. Ook wordt verteld wie de mentor is van het kind.

2.7.2. EXTERN WENBELEID

De kinderen kunnen drie dagdelen wennen met de ouders en één dagdeel zonder de ouders. Bij de eerste keer blijft de ouder hele dagdeel erbij, bij de tweede keer al wat korter, bij de derde alleen om het kind even op de groep te brengen en een activiteit doen en bij de laatste blijft het kind de hele dag zonder ouders op de kinderopvang .

Wendag:	Tijd:	Wie:
1	10:00-12:00 uur	Ouders blijven
2	9:00- 12:00 uur	Ouders blijven wat korter (ongeveer uurtje)
3	9:00- 13:00 uur	Ouders brengen kind en spelen nog even met het kind
4	9:00 -15:30 uur	Ouders brengen het kind en blijven niet meer op de groep

Het doel van de wen-periode is:

- Het vertrouwd raken van het kind aan de nieuwe omgeving en het opbouwen van een vertrouwensrelatie.
- Het vertrouwd raken van de ouder met de nieuwe situatie en om het vertrouwen te krijgen dat hun kind in goede handen is.
- Het goed op elkaar afstemmen van de voedingsschema's, slaapgewoontes en pedagogische aanpak thuis en in de opvang.

Hoe de wenperiode verloopt hangt mede af van de leeftijd van het kind, met een maximum van 4 dagdelen. In overleg wordt een wenperiode verlengd of verkort.

2.7.3. INTERN WENBELEID

Het wennen van kinderen die van de baby/dreumesgroep naar de peutergroep gaan, verloopt meestal vrij geleidelijk. De kinderen kennen de peutergroep en de pedagogisch medewerkers van de peutergroep al, omdat de groepen in de ochtend en aan het einde van de dag worden samengevoegd. Ook zien de kinderen de pedagogisch medewerkers van de peuters iedere dag, bijvoorbeeld bij het buiten spelen en hanteren wij een open deuren beleid, waarin kinderen elkaar kunnen opzoeken op de groepen.

Een week voordat een kind overgaat naar de andere groep wordt het wenschema besproken, tussen collega's onderling en met de ouders. Het kan dus zijn dat het echte wennen minimaal is, omdat een kind de overgang

makkelijk aankan. Het belang van het kind staat hierbij telkens voorop. De wenperiode bedraagt normaal gesproken maximaal één week. In enkele gevallen zullen we de wenperiode verlengen, als het kind veel moeite blijkt te hebben met de overgang. Ook kan het voorkomen dat we gezamenlijk (pedagogisch medewerkers, leidinggevende en ouders) besluiten om de overgang nog één of twee maanden uit te stellen, als we merken dat een kind de overgang sociaal-emotioneel nog niet aankan. Omgekeerd kan het ook gebeuren dat een kind, dat sociaal-emotioneel al sterk is ontwikkeld en cognitief, of op ander gebied meer uitdaging nodig heeft, iets eerder gaat wennen in een andere groep, zodat er aan zijn ontwikkelingsbehoeften wordt aangesloten. Dit gebeurt dan in overleg met de ouders. Het wennen in een volgende groep kent een opbouw en vindt altijd pas na 9:30 uur plaats. Voordat het kind overgaat naar de nieuwe groep, maakt de huidige mentor bij de ouders bekend wie de nieuwe mentor wordt en draagt het kind dossier aan de nieuwe mentor over (met een mondelinge overdracht).

2.7.4. AFSCHEID NEMEN

Voor de meeste peuters blijft het moment van afscheid nemen van de ouders (ook na de wenperiode) het moeilijkst. Om die reden wordt de manier van afscheid nemen goed met de ouders doorgenomen tijdens de intake. Wij adviseren ouders om bij het brengen van hun kind even met het kind op de groep te blijven. Het kind kan ondertussen in de aanwezigheid van de ouders iets kiezen waar het mee gaat spelen. Er liggen altijd boekjes, puzzels en spelletjes klaar. Daarna is het belangrijk dat ouders heel duidelijk afscheid nemen en dan ook direct daarna weggaan (voorspelbaarheid). Als het kind moet huilen, zal de pedagogisch medewerker het kind van de ouder overnemen en met het kind mama of papa uitzwaaien. De ouders kunnen altijd later even bellen om te informeren of alles goed gaat. Sommige peuters hebben geen behoefte aan een wenperiode, andere wel. In dat geval blijft de ouder er de eerste keer wat langer bij, de tweede keer wat korter. Ook na de wenperiode blijft de werkwijze van verwelkomen en van afscheid nemen het zelfde.

Aan het einde van de dag is er weer een moment van verwelkomen en afscheid nemen. Dat kan vooral voor peuters weer een verwarrend moment zijn. Naar wie moet ik nu luisteren? Naar mama/papa of de pedagogisch medewerker? Over het algemeen hanteren wij de volgende gedragslijn:

De ouders doen de jassen en de schoenen aan en verzamelen de spulletjes uit het mandje van het kind. Vanaf dat zij binnen stappen hebben zij gewoon weer de verantwoording. Dit is voor de kinderen het duidelijkst. Ouders en pedagogisch medewerkers houden daarbij rekening met elkaar zodat een en andere zo soepel mogelijk verloopt voor iedereen, ook in verband met de nog niet opgehaalde kinderen. Natuurlijk is de leiding ondersteunend aanwezig als er meer kinderen uit een gezin zijn om aan te kleden of zodra er iets even met een pm-er besproken moet worden in de mondelinge overdracht. Tijdens de haalperiode worden kortdurende activiteiten aangeboden i.v.m. organisatie en om te zorgen dat het gemakkelijk is voor de kinderen zich los te maken uit het spel, om mee naar huis te gaan. Een kort spelletje/puzzel kan altijd even afgemaakt worden met de ouders. Dit uiteraard alleen als de ouders ruim op tijd zijn. Soms wordt er een verhaaltje voorgelezen als activiteit op het einde van de dag.

Zo lijken het begin en het einde van de dag op elkaar, zij het in omgekeerde volgorde (structuur en voorspelbaarheid).

HOOFDSTUK 3: PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

3.1 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Wij hebben de taak om de brede ontwikkeling van alle kinderen te stimuleren en het uiterste te halen van wat een kind kan. Hierbij kan gedacht worden aan de lichamelijke ontwikkeling, ontwikkeling van de identiteit en zelfredzaamheid, cognitieve en taalontwikkeling. Om welke ontwikkeling het ook gaat: de houding, materiaal, ruimte en de juiste scholing van de medewerkers is essentieel. Wij bieden de kinderen de ruimte en de mogelijkheden om optimaal te kunnen ervaren en ook te groeien in een positieve omgeving. Zo bieden wij bijvoorbeeld het gebied van lichamelijke ontwikkeling veel buitenactiviteiten aan. De kinderen bewegen, verstevigen hun lichamelijke coördinatie en leren samen te spelen en met verlies omgaan.

HOE STIMULEREN WIJ DE KINDEREN IN HUN ONTWIKKELING?

Bij de Blijde Bij vinden wij het belangrijk om de persoonlijke competentie van het kind te vergoten, omdat kinderen met een goed ontwikkeld zelfbeeld, kunnen uitgroeien tot een evenwichtig persoon. De capaciteiten van een kind hangen samen met wat het kind in aanleg heeft gekregen. De aanleg is wat de mens in het leven van zichzelf meebrengt, van binnenuit. De uitdagende ruimtes en de speelhoeken met materialen waar de kinderen over beschikken, nodigen uit tot ontdekken, experimenteren en uitproberen. Het uitbouwen van deze mogelijkheden moet het kind zelf doen. Andere mensen kunnen dit voor hem vergemakkelijken, maar uiteindelijk is het kind zelf degene die alles in zich op moet nemen en het zich eigen moet maken. Belangrijk voor de ontwikkeling van een kind is - naast het niveau dat hij al heeft bereikt - het telkens net een stapje verder te helpen. Wat een kind vandaag met hulp van een volwassene kan, zal het in de toekomst zelfstandig kunnen. De pedagogisch medewerkers spelen dan ook regelmatig mee met de kinderen, waarin zij het spel eventueel uitbreiden met nieuw materiaal en de kinderen uitdagen hun capaciteiten te gebruiken (door de talenten van kinderen te erkennen en hier aandacht aan te geven). De pedagogisch medewerkers moedigen aan om door te zetten en geven hierbij veelvuldig complimenten en ondersteunende opmerkingen, zoals; "goed zo", "ja, als je het zo doet gaat het goed!". Tot slot stimuleren de pedagogisch medewerkers de veerkracht en flexibiliteit van de kinderen door bijvoorbeeld in de tuin te picknicken in plaats van binnen aan tafel te eten en de kinderen een conflict zelfstandig te laten oplossen. Zij gaan actief met de kinderen in gesprek door open vragen te stellen, kinderen uit te dagen tot redeneren en te overleggen, en stimuleren de kinderen om zelf met een oplossing te komen

Binnen het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen is het echter van belang dat kinderen niet onder- of overvraagd worden en dat pedagogisch medewerkers oog hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van elk individu. Elk kind is immers uniek! Daarom wordt, naast groepsprocessen, aandacht besteed aan het individuele kind en aangesloten op de interesses en de ontwikkelingsniveaus van de individuele kinderen.

Een van de peuters is bezig met zijn tekening. De tekening is volgens hem mislukt. Het kind baalt ervan en wordt boos. De pedagogisch medewerker stelt het kind een keuze, "je mag boos zijn en balen maar in plaats daarvan kan je ook opnieuw beginnen of je tekening verder afmaken. Niet alles hoeft perfect te zijn. Ik vind je tekening prachtig! Wat zullen we doen, kies jij maar.."

Een dreumes loopt naar de pedagogisch medewerker toe en zegt: "Boek". De pedagogisch medewerker zegt: "Wil jij graag een boekje lezen? Kies er maar eentje uit de boekenkast, dan gaan wij die samen lezen".

Een peuter zit aan tafel te puzzelen en heeft de puzzel binnen 2 minuten af. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt: "Wauw, Sofje, jij hebt deze puzzel snel in elkaar gezet zeg! Wil je eens een puzzel proberen met kleinere stukjes?"

Sarah van 4 maanden ligt op de grond te spelen. Zij draait op haar zij. De pedagogisch medewerker ziet dit en loopt naar Sarah toe, gaat naast haar zitten en zegt: "Sarah, je ligt op je zij! Je bent flink aan het oefenen met draaien zie ik. Nog een klein stukje en je ligt alweer op je buik".

3.2 SPELEND LEREN

Kind en spel zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en spel neemt in het leven van een kind een grote plaats in. Spel is een middel waardoor kinderen zich kunnen ontwikkelen. Door spel leert een kind zichzelf en de wereld om zich heen kennen. Het kind is zelfontdekkend bezig en doet dit in zijn eigen tempo en naar eigen kunnen. Door te spelen doet het kind zintuiglijke ervaringen op, waardoor hij de omgeving leert kennen en deze informatie leert verwerken. Spelen betekent leren, maar ook werken, want voor kinderen is spelen een hele serieuze aangelegenheid. Door spel wordt ook de motorische ontwikkeling geoefend; door bijvoorbeeld te rennen, te klimmen of te rollen met een bal. Spel bevordert tevens de cognitieve ontwikkeling; het kind leert met spel de eigenschappen van voorwerpen kennen en leert verbanden leggen. Blokken worden geordend van groot naar klein en je kunt ze stapelen. Kinderen geven taal aan hun spel. Daarnaast bevordert spel de sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen moeten op hun beurt wachten en met andere kinderen omgaan. Ze leren samenwerken en rekening houden met wensen en behoeften van anderen. Het kind leeft zich uit in zijn spel waardoor hij zijn emoties kan naspelen, wat hem helpt bij het verwerken ervan.

Kortom: het spel is het middel bij uitstek om alle ontwikkelingsgebieden te prikkelen. Ruimte om te spelen, zien wij daarom als een voorwaarde voor ontwikkeling. Het spel van kinderen kan diverse vormen aannemen. Spelen kan zowel buiten als binnen en zowel samen als alleen. Voorbeelden van spel zijn: het vrije spel, kring- en zangspelen en tikspelen. Bij vrij spelen mogen kinderen zelf kiezen wat ze willen doen. Hierdoor leren ze een eigen keuze te maken, ze bepalen met welk materiaal ze graag spelen, maar ook met wie, waar in de ruimte en hoe lang. De groepsruimtes bieden hiertoe veel gelegenheid, zoals: zelf een boekje lezen, puzzelen, in de poppenhoek of bouwhoek spelen. Soms worden kinderen gestimuleerd in het vrije spel, omdat ze telkens met hetzelfde spelen of om het spel wat meer te sturen, zodat de kinderen leren er wat meer uit te halen, maar niet teveel en niet onnodig. Bij gezamenlijke spellen worden kinderen uitgenodigd om mee te doen. Als ze dit echter niet willen, wordt hier niet op aangedrongen. Misschien wil een kind een volgende keer wel. Om het spel van kinderen te bevorderen is het van belang dat het kind zich veilig en geaccepteerd voelt; het kind moet tijd en rust krijgen om ongestoord te kunnen spelen. Het kind moet de kans krijgen om zelf te bepalen hoe er gespeeld moet worden. Ten aanzien van het speelgoed worden er een aantal regels gehanteerd:

- het speelgoed moet veilig zijn;
- het moet tegen een stootje kunnen;
- het moet aansluiten bij de leeftijd, mogelijkheden en belevingswereld van het kind;
- speelmateriaal moet uitnodigen tot herhaling en geconcentreerd spel;
- speelmateriaal moet uitnodigen tot ontdekken, ervaren en leren;
- speelgoed moet uitdagen en ruimte laten voor de eigen fantasie van het kind.

3.3 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen, skaten of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Van baby tot peuter maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden, springen, klimmen, rennen, et. cetera. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij de Blijde Bij krijgen kinderen de kans hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen, hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. Binnen het stimuleren van de motorische ontwikkeling sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen:

- **Baby's:** De allerkleinste kinderen zijn voornamelijk bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam: wat kan ik hier allemaal mee? Het grijpen van de voetjes is maar wat interessant en daarnaast kunnen baby's langdurig naar de handjes kijken en kijken wat zij hier allemaal mee kunnen door verschillende materialen te grijpen. Kortom, ze zijn met name actief op sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij zich bezig gaan houden met grove motorische vaardigheden als omrollen, het omhoog houden van het hoofdje, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen, en fijn motorische vaardigheden als grijpen, objecten oprapen, het vasthouden van een beker en de pincetgreep.

Anne van 7 maanden ligt op de grond te spelen. Ze heeft alle ruimte om lekker te bewegen. Zo ligt zij op haar buik en beweegt haar voetjes heen en weer over de vloer. De pedagogisch medewerker gaat een eindje van Anne af staan en laat haar een bal zien met ribbels erop: "Kijk eens Anne, kom je de bal bij mij halen?". Anne

glimlacht en tijgert vol enthousiasme naar de pedagogisch medewerker toe. Ze gaat zitten en pakt de bal, waarna zij hem in haar mond stopt. Dan wrijft zij met haar vingertjes over de ribbels van de bal. "Dat voelt gek he die ribbels van de bal. Kijk deze bal heeft allemaal nopjes".

- **Dreumesen:** Wanneer kinderen eenmaal kunnen lopen wordt hun wereld ineens een stuk groter en zullen zij deze grotere wereld ook steeds verder gaan verkennen. Zo zullen zij gaan oefenen met ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. Daarnaast stelt het hen in staat om activiteiten van volwassenen in spelvorm na te doen.

De dreumesen zijn in verschillende hoeken aan het spelen. Zo speelt Bram met de blokken, waarmee hij een toren bouwt en James rolt de bal over de vloer, waarna hij erachteraan loopt. Dan is het tijd om op te gaan ruimen, want we gaan naar buiten! Alle dreumesen helpen mee met opruimen, door het speelgoed in de juiste bakken te leggen. Na het opruimen legt de pedagogisch medewerkers de schoenen en jassen klaar: "Jullie mogen je schoenen en jas aan gaan doen lieve kinderen!". De dreumesen pakken één voor één hun schoenen en proberen hun voetjes erin te schuiven. Max legt de schoen naast hem neer en kijkt de pedagogisch medewerker vragend aan: "Vindt je het lastig Max om je voeten in jouw schoenen te krijgen?". Max knikt. "Misschien helpt het als je eerst je voetje er een beetje in schuift en dan gaat staan, kijk zo". De pedagogisch medewerker laat zien wat zij bedoeld en Max schuift zonder moeite zijn voetje in zijn schoen. "Kijk aan, gelukt! Nu kan jij vast de andere schoen ook aan je voet krijgen".

- **Peuters:** Peuters ontwikkelen de eigen ik en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: eten met bestek, schoenen aan trekken, tekenen met een potlood, de broek aan en uit doen, etc. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen.

De peuters hebben hun fruit gegeten en gedronken. Ze krijgen een washand aangeboden om hun mondjes mee te poetsen en ook mogen zij even de tafel "schoonmaken". Dan is het tijd voor een wc-ronde. Ahmed en Lisa zijn druk aan het oefenen met zindelijkheid en mogen nu dan ook oefenen op de wc. De pedagogisch medewerker loopt mee ter begeleiding. Omdat Ahmed en Lisa het wc-ritueel meerdere malen hebben doorlopen, weten zij precies wat zij moeten doen: de broek en onderbroek naar beneden, op de wc zitten, eventueel plassen als het lukt, doortrekken, broek en onderbroek aan. Dan willen de kinderen het toilet verlaten, waarop de pedagogisch medewerker zegt: "Wat zijn we nu vergeten te doen Ahmed en Lisa?". De kinderen denken hard na en dan weet Lisa het: "Handen wassen!". Netjes wassen de kinderen hun handen, waarna zij aan tafel gaan voor een knutselactiviteit: vandaag gaan we oefenen met knippen!

3.4 CREATIEVE VAARDIGHEDEN

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief en uiten zich op allerlei manieren. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen dan ook een variatie aan activiteiten aan, van dansen en zingen tot knutselen en muziek maken. Op deze manier krijgen de kinderen de kans om zich uit te drukken in ideeën en fantasieën op allerlei verschillende manieren, en mogen daarnaast ook zelf richting geven aan de manier waarop zij zich uitdrukken. Zo worden kinderen vrijgelaten in de manier waarop zij knutselwerkjes maken en bewegingen maken tijdens het dansen, het proces is namelijk veel belangrijker dan het resultaat. Zo kan het zo zijn dat aan de hand van het thema bloemen de kinderen aan tafel zitten om een bloem te maken. Echter mag ieder kind zelf bepalen hoe zijn of haar bloem eruit ziet en ook zelf bepalen waar de lijm gesmeerd wordt. Het kan zo zijn dat kinderen het smeren van de lijm veel interessanter vinden dan het plakken van de blaadjes van de bloem. De behoeftes van de kinderen worden

hierin gevolg en erkent, en zo worden de kinderen vrijgelaten om alleen te lijmen en niet te plakken of juist met potloden een bloem te tekenen in plaats van te plakken. Daarbij werken de kinderen met kosteloos materiaal waarbij de kinderen zelf mogen en kunnen bedenken hoe zij het materiaal gaan gebruiken, zoals wc-rollen, eierdozen, ijsstokjes. Op deze manier worden de kinderen aangesproken op hun creativiteit en binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden:

- **Baby's:** de allerkleinste ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt.

De baby's liggen en zitten bij elkaar voor een activiteit. De pedagogisch medewerker heeft muziekinstrumentjes meegenomen! Zo is er een rammelaar, een trommel en een tamboerijn. Julia van 6 maanden ligt op haar buik en bekijkt de rammelaar eens goed. Dan grijpt zij naar de rammelaar en hoort dat er een geluid uit komt: "Hey hoor jij dat Julia? Er komt een geluidje uit!", zegt de pedagogisch medewerker. Er verschijnt een lach op Julia haar gezicht. Ondertussen pakt Samuel van 9 maanden de tamboerijn en beweegt deze heen en weer. De pedagogisch medewerker trommelt met haar handen op de trommel: "Zullen wij samen muziek maken?".

- **Dreumesen:** net als baby's werken dreumesen nog niet gericht aan knutselwerkjes. Zij zullen zich echter wel steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wasco krijtje, maar vinden het kliederen met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt.

De dreumesen zitten aan tafel voor een knutselactiviteit. De pedagogisch medewerker heeft al verf en papier gepakt en geeft de kinderen een uitleg: "Zo, wij gaan eens even verven! Jullie mogen met de vingertjes voelen aan de verf en dan de vingertjes op je papier drukken. Kijk maar". De pedagogisch medewerker doet het voor. Dan zet zij bakjes verf voor de kinderen neer, waarna zij één voor één voorzichtig een vingertje in de verf doen. Fenna van 1,5 voelt met haar vingertje aan de rode verf en schrikt een klein beetje: "Brrr, de verf voelt een beetje koud aan he Fenna?". Dan plaatst Fenna haar vinger op het papier. "Kijk, Fenna heeft een stip op het papier gemaakt!". Ondertussen beweegt Yassin zijn vinger met verf over het papier: "En Yassin maakt allemaal paarse strepen op het papier".

- **Peuters:** peuters werken gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld het spelen van rollenspellen.

De peuters spelen in verschillende hoeken van de groep, zo spelen Tamara en Rehan in de poppenhoek. Tamara verteld aan Rehan dat zij mama is van baby Noah (haar broertje heet ook Noah) en houdt haar pop stevig vast. Rehan verteld op haar beurt weer dat zij mama is van Samuel. De pedagogisch medewerker loopt naar de kinderen toe en zegt: "Wat een mooie en lieve baby's hebben jullie zeg Rehan en Tamara, hoe heten ze?". De kinderen noemen de namen. Dan verteld Rehan dat haar baby moet huilen: "Oh is jouw baby verdrietig? Hoe komt dat?", vraagt de pedagogisch medewerker. Rehan verteld dat haar baby honger heeft en dat zij hem dus de fles gaat geven. "Wat zal Noah dat fijn vinden zeg, een warm flesje dat zijn buikje kan vullen. En hoe maak jij de fles van Noah dan?". Rehan laat zien aan de pedagogisch medewerker hoe zij de fles maakt, eerst pakt zij een kopje en een speelgoed babyfles, dan "giet" zij de inhoud van het kopje over in de babyfles. Dan schudt zij het flesje heen en weer en drukt het daarna tegen haar pols aan. "Wat kan jij dat goed zeg Rehan, is het flesje op de goede temperatuur?", Rehan knikt. Ondertussen verteld Tamara dat zij haar telefoon hoort rinkelen en pakt de telefoon (het duploblokje) uit haar zak om deze op te nemen.

3.5 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

- **Baby's:**In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. Naarmate baby's ouder worden (vanaf zo'n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby's leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: door een tik tegen de bal te geven, gaat de bal rollen. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen en bedenkt de baby van te voren dat hij iets wilt gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen.

De pedagogisch medewerker zit op de grond tussen de spelende kinderen. Huseijn van 8 maanden zit op haar schoot met zijn gezicht naar de pedagogisch medewerker toe. De pedagogisch medewerker doet haar handen voor haar gezicht en haalt ze weer voor haar gezicht vandaan waarna zij "Kiekeboe" zegt. Er verschijnt een lach op het gezicht van Huseijn en hij grijpt naar de handen van de pedagogisch medewerker om deze weer voor haar ogen te plaatsen. Na een aantal keer plaats Huseijn zijn eigen handen voor zijn eigen, waarop de pedagogisch medewerker zegt: "Oh, waar is Huseijn nou?". Huseijn haalt zijn handen voor zijn ogen weg en lacht. "Oh, daar ben je!".

- **Dreumesen:**Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen van een auto, waarna deze tot beweging komt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen.

De dreumesen zijn vrij aan het spelen. Yassin speelt met de blokken. Hij bouwt er telkens twee tot drie op elkaar, waarna hij deze omgooit en hard moet lachen. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt: "Moet jij zo hard lachen Yassin, omdat de toren omvalt? Dat is leuk he. Zullen we de toren nog een beetje hoger maken en kijken hoe de blokjes dan vallen?". Yassin begint al met bouwen. Na het derde blokje worden er nog 2 blokjes op gebouwd en dan gooit hij de toren om. Er vallen nu nóg meer blokjes op de grond en ze vallen ook veel verder over de grond. Yassin maakt een gilletje van plezier. "Woow! Nu vallen er nóg meer blokjes om!", zegt de pedagogisch medewerker.

- **Peuters:**Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het "Waarom" van alles weten, waar de vele en welbekende "Waarom- vragen" dan ook vandaan komen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij reeds hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een duplo blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon, zoals in het eerder genoemde voorbeeld te zien is.

Het is een warme periode en het thema waarmee de kinderen zich op de peutergroep bezighouden is dan ook "Oef, wat warm", van het VVE programma Uk en Puk. De kinderen zitten in een kring en ook Puk is er natuurlijk bij. Hij draagt een sjaal, een muts, een lange broek en handschoenen. De pedagogisch medewerker vraagt aan de kinderen: "Als het heel warm is buiten, welke kleding trekken jullie dan aan?". Anne vertelt dat zij dan een bikini aan doet. Max verteld dat hij een zwembroek aan doet. Felix verteld een korte broek te dragen. "Hmm, heeft Puk dan wel de juiste kleren aan getrokken?". Felix zegt: "Nee! Muts is voor als het koud is....". Anne verteld dat de handschoenen voor de sneeuw zijn. "Inderdaad, jullie hebben gelijk. Maar wat kan Puk dan wel aan doen?". De kinderen benoemen wat kledingstukken. In het midden ligt een mand vol met kleren: "Liggen deze kledingstukken in de mand, kunnen jullie voor Puk zoeken?". De kinderen duiken de mand in en halen er een korte broek uit, slippers, een t-shirt, een zonnebril en een zonnehoed. Samen kleden ze Puk uit en weer aan. "Zo, dat is wel een stuk beter zo denk ik he Puk? Nu heb je het niet zo warm meer!". Max stel voor om Puk ook nog even in een badje met water te zetten. De pedagogisch medewerker zegt: "Dat is een mooi idee Max. Alleen duurt het een beetje lang voordat Puk dan weer droog is en met jullie mee kan spelen. Jullie kunnen wel fijn met water gaan spelen in de tuin, zullen we dat doen?". De kinderen vinden het een goed idee.

3.6 TAALVAARDIGHEDEN

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Bij de Blijve Bijpraten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind:

- **Baby's:** de allerkleinste kunnen zelf nog niet praten, maar zijn wel gebaat bij het horen van gesproken taal om zich heen. Dit geeft hen namelijk een gevoel van veiligheid en geborgenheid: er is iemand in de buurt en kinderen kunnen zich voorbereiden op iets wat komen gaan, zoals het verschonen van de luier of het poetsen van de mond. Baby's maken allereerst met name non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact. Naarmate zij ouder worden zullen zij gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, en zullen deze zich steeds meer uitbreiden. Vanaf een maand of 7 zoeken baby's steeds meer de interactie op met de mensen om hen heen door middel van verbaal en non-verbaal contact. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen zullen zij naast klinkers ook medeklinkers laten horen, waarmee zij uiteindelijk hun eerste woordje vormen.

Elif ligt op het aankleedkussen en krijgt een schone luier. Tijdens deze activiteit pakt de pedagogisch medewerker het sokje van Elif en doet deze bij haar aan. Zij benoemt hierbij dat ze dit sokje om het voetje gaat doen: "Zo dan pakken we even jouw sokje en dan doen we die aan deze voet". Ondertussen zingt zij het liedje 'Voetje voetje'. Elif maakt brabbelende geluidjes: "Ga je meezingen Elif, dat is gezellig! Ba ba ba". Elif glimlacht en brabbelt terug.

- **Dreumesen:** dreumesen leren taal steeds beter te begrijpen en beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Zij leren steeds meer nieuwe woorden bij door de gesproken taal om hen heen te imiteren. Zo zullen zij allereerst losse woorden benoemen, waarna deze losse woorden steeds meer in zinnen geplaatst zullen worden van 2 en 3 woorden.

De dreumesen zijn bezig met opruimen, want ze gaan aan tafel om een heerlijke maaltijd te eten. De pedagogisch medewerker geeft kleine opdrachtjes tijdens het opruimen: "Eva, wil jij die rode bal in deze bak neerleggen?", "Yara, doe jij de blokken in deze witte doos?". Ondertussen loopt Marnix naar de pedagogisch

medewerker toe met een varkentje: "Oh jij hebt een varkentje gevonden! Die mag in de boerderij". Na het opruimen wassen de kinderen hun handen en klimmen aan tafel. Ze mogen kiezen of zij water of thee willen drinken: "Felice, wil jij water of wil jij thee?", de pedagogisch medewerker wijst naar de kannen terwijl zij benoemd wat erin zit. Felice zegt zachtje "Te" en wijst naar de kan met thee. "Thee?", felice knikt. "Kijk eens, alsjeblieft Felice".

- **Peuters:** In de peuterperiode breidt de woordenschat zich steeds verder uit. Zo zullen kinderen naast twee-en drie woordszinnnetjes zich gaan ontwikkelen in het gebruik van vier- en vijf woordszinnnetjes. In deze leeftijdsperiode kunnen steeds beter "echte" gesprekjes met de kinderen gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Daarnaast zullen kinderen ook oefenen met het toepassen van de grammatica, wat nog niet geheel vlekkeloos gaat, waardoor ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen.

Achmed loopt naar de pedagogisch medewerker toe en laat zien wat hij gebouwd heeft: "Wauw, ik zie dat jij een heleboel verschillende kleuren blokken op elkaar gebouwd hebt". Achmed verteld: "Ja! En ik ben helemaal naar jou toe geloopt zonder dat mijn toren is gevallen". De pedagogisch medewerker zegt: "Jij bent inderdaad helemaal naar mij toegelopen, zonder dat de hoge toren is omgevallen! Je houdt hem heel goed vast". Achmed verteld dat het een kasteel is voor de ridders. "Oh voor de ridders? Wat zijn ridders precies?". Achmed verteld vol enthousiasme dat, dat mannen zijn met zwaarden die soms op een paard gaan vechten. "Dat klinkt wel heel stoer. En zijn er ook meisjes ridders?".

3.7 SOCIALE VAARDIGHEDEN

In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt.

Kinderen leren veel van andere kinderen en zijn dan zoals eerder genoemd ook elkaars pedagoog. Ze kijken naar elkaar en imiteren elkaar. Kinderen maken samen plezier en sluiten hun eerste kindervriendschappen. Ze worden uitgedaagd om nieuwe en andere dingen te doen. Door met elkaar in een groepsruimte te zijn en een groep te vormen, zullen kinderen aanraking komen met bepaalde regels en zich sociaal moeten aanpassen, waardoor zij op hun beurt oefenen met de sociale vaardigheden. Zo gelden er regels als: wachten op de beurt, naar elkaar luisteren, praten met woorden, samen delen en samen spelen.

2.3.1 SAMENSPEL

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van de Blijde Bij stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen:

- **Baby's:** Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om hem heen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken.

Dunya ligt fijn te spelen met een voelboekje. Ondertussen krijgt Felix een schone luier. "Zo Felix, dan doen we jouw broek weer omhoog en mag je weer fijn gaan spelen. Zal ik jou naast Dunya neerleggen, dan kunnen jullie samen spelen!". De pedagogisch medewerker legt Felix naast Dunya neer en gaat erbij zitten: "Hoi Dunya, Felix en ik komen gezellig bij jou zitten en spelen". Dunya en Felix kijken elkaar aan en maken brabbellende geluidjes. Dan rijkt Dunya met haar handje naar Felix toe om contact te maken. Felix begint druk te trappelen met zijn voetjes en maakt brabbellende geluidjes. "Dunya wil jou graag even aanraken met haar handje he Felix. Vindt je dat leuk?". Dunya begint harder te brabbelen en Felix brabbelt ook. "Wat gezellig zeg Dunya en Felix, jullie zijn met elkaar aan het praten".

- **Dreumesen:** Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel.

De dreumesen zijn vrij aan het spelen. James en Vera spelen met de blokken, echter wel naast elkaar en niet mét elkaar. De pedagogisch medewerker gaat naast de kinderen zitten en zegt: "Wow, Vera maakt wel een hele hoge toren zie je dat James?". James kijkt vol bewondering naar de hoge toren en pakt dan een blokje om deze óók op de toren van Vera te plaatsen. "Kijk! James helpt jou de toren nóg hoger te maken Vera, dat is lief zeg".

- **Peuters:** Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van te voren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel.

De pedagogisch medewerker zit aan tafel met 4 peuters, om memory te spelen. Zij vraagt aan de kinderen of iemand het spelletje misschien uit zou willen leggen. Dat wil Max wel. Als het spelletje is uitgelegd, wordt er besproken wie er mag beginnen en wie er daarna mag en daarna. Max vindt dat hij mag beginnen en Lisa vindt dat zij mag beginnen. De pedagogisch medewerker zegt: "Hmm. Jullie willen allebei als eerste beginnen, maar er kan er maar eentje als eerste beginnen. Hoe lossen we dit op?". Max stelt voor dat hij nu eerst mag beginnen en dat Lisa eerst mag beginnen bij het volgende spelletje. Lisa is het daarmee eens. "Dat hebben jullie goed opgelost, Max en Lisa. Dan begint het spelletje. Max begint en daarna is Lisa, echter pakt Sterre al een kaartje, terwijl het nog niet haar beurt is. "Sterre, eerst mag Lisa een kaartje pakken en dan ben jij aan de beurt. We wachten op onze beurt".

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling: kinderen pakken iets af van elkaar, doen elkaar pijn, zijn boos op elkaar of jaloers. Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters namelijk nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Om deze reden is begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang. In hun proces van groter worden, leren ze onder andere om voor zichzelf op te komen, hun woede-uitbarstingen niet op ieder willekeurig moment te laten escaleren en hoe ze met anderen om kunnen gaan. Veel van deze leermomenten zullen kinderen leren door deze zelf te ervaren en zelf op te lossen. Soms hebben kinderen hier wat hulp bij nodig van een volwassene. Belangrijk hierbij is dat een pedagogisch medewerker de kinderen zelf leert nadenken over mogelijke oplossingen, in plaats van als volwassene telkens zelf een kant-en-klare oplossing aan te bieden. Daarbij leren de pedagogisch medewerkers de kinderen hoe zij hun gevoelens onder woorden kunnen brengen, zodat ze aan een ander duidelijk kunnen maken wat iets met hen doet. De pedagogisch medewerker heeft hierbij een soort coachende rol als begeleider. Zo wordt de kinderen bijvoorbeeld geleerd om te zeggen tegen een ander kind: "Stop, houd op. Ik vind niet leuk als je ...", en dus te

praten met woorden. Er wordt de kinderen gevraagd om hun verhaal te vertellen, met de gevoelens en behoeftes die hierbij komen kijken, en wanneer de kinderen dit niet zo goed zelf kunnen benoemen, ondersteund de pedagogisch medewerker door deze voor het kind te benoemen en te vragen of dit klopt. Tot slot wordt de kinderen gevraagd om te zoeken naar een oplossing, waarin de pedagogisch medewerker eventueel suggesties kan geven. Bij de dreumesen en kinderen die zich nog niet zo goed kunnen verwoorden, zullen de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld meteen suggesties geven, omdat zij nog niet kunnen vertellen hoe zij het zouden kunnen oplossen.

Ryan en Mohammed spelen met de auto's. Mohammed heeft twee blauwe auto's en Ryan een blauwe en een groene. Ryan pakt een van de blauwe auto's van Mohammed. Mohammed geeft Ryan een duw en pakt de blauwe auto terug. Ryan geeft Mohammed weer een duw en op een gegeven moment vallen er tranen. De pedagogisch medewerker grijpt in: "Mohammed, Ryan, wat is er aan de hand? Ik zie een heleboel tranen". Mohammed verteld dat Ryan zijn blauwe auto heeft afgepakt en Ryan verteld dat hij ook twee blauwe auto's wilt. De pedagogisch medewerkers herhaalt wat de kinderen zeggen: "Dus Mohammed had de blauwe auto en Ryan jij wilde ook een blauwe auto, dus pakte je die van Mohammed?". Ryan knikt. De pedagogisch medewerker vraagt aan Mohammed wat hij daarvan vindt, waarop Mohammed verteld dat hij het niet leuk vindt dat de auto werd afgepakt. Daarna vraagt de pedagogisch medewerker waarom Ryan verdrietig is, waarop hij verteld dat Mohammed hem duwde. Mohammed verteld dat Ryan hem ook duwde. Dan stelt de pedagogisch medewerker de vraag: "Als wij iets niet leuk vinden, hoe kunnen wij dat dan duidelijk maken?". Ryan zegt: "Stop houd op. Ik vind het niet leuk dat je mij duwt". "Inderdaad, Ryan! En als wij iets graag willen, wat kunnen we dan doen?". Ryan verteld dat hij het dan kan vragen en vraagt meteen aan Mohammed of hij de blauwe auto mag. Mohammed geeft hem de blauwe auto en vraagt of hij dan de groene auto mag. "Wat goed zeg Ryan en Mohammed, nu hebben jullie de auto's netjes omgeruild en kunnen jullie allebei weer verder spelen".

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

Bij de Blijje Bij stimuleren wij de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Kinderen eten en drinken samen, er worden verjaardagen of andere feesten gevierd, maar ook wordt er deelgenomen aan gezamenlijke activiteiten: samen wandelen, samen zingen, samen luisteren naar een verhaal etc.

Hoe ouder het kind, hoe groter het sociale aspect onderling is. De peuters doen meer samen met andere kinderen dan de dreumesen of de baby's. De pedagogisch medewerkers volgen en sturen dit sociale proces waar nodig.

Bij baby's en dreumesen bestaat het sociale aspect voor het grootste deel uit de sociale relatie tussen de pedagogisch medewerker en kind. Een kind zal zich aan een pedagogisch medewerker hechten en vanuit deze sociale context van veiligheid zich verder ontwikkelen.

HOE STIMULEREN WIJ DE ONDERLINGE INTERACTIES TUSSEN KINDEREN?

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de ruimte om vrij te spelen, waarin zij elkaar kunnen opzoeken maar ook naast elkaar kunnen spelen of juist eventjes alleen. Tijdens deze spelmomenten zitten de pedagogisch medewerkers tussen de kinderen en observeren hen in hun spel, waarbij zij waar nodig begeleiding geven door eventjes mee te spelen of een kleine interventie te plegen. Zij wijzen de kinderen daarbij op elkaars spel, zodat de kinderen zich bewust raken van de spelende kinderen om hen heen en stimuleren de kinderen om eventueel mee te spelen of mee te helpen. Wanneer kinderen in conflict raken met elkaar, observeren de pedagogisch medewerkers allereerst hoe de kinderen het zelf gaan oplossen. Mocht het zo zijn dat de kinderen er onderling niet uitkomen, dan grijpt de pedagogisch medewerker in door middel van de in de vorige paragraaf beschreven handelingen uit te voeren. Daarnaast complimenteren zij kinderen, wanneer zij positieve onderlinge interacties hebben, zoals elkaar troosten, helpen, naar elkaar luisteren of op de beurt wachten, en stimuleren de kinderen ook tot deze positieve onderlinge interacties. Bij het complimenteren (en eveneens corrigeren) van de kinderen, leggen de pedagogisch medewerkers uit waarom zij dit compliment geven. Tot slot fungeren de pedagogisch medewerkers als voorbeeld voor de kinderen en zijn zich hier ook van bewust. Dit betekent dat zij zich zelf ook aan de regels houden en de kinderen vanuit respect benaderen.

*Tijdens het fruit eten pakt een kind een stukje fruit en schuift het bord met fruit vervolgens door aan de ander.
"Netjes van jou Paula, dat jij het bordje doorschuift naar Elin. Nu kan zij ook een stukje fruit pakken".*

Als een baby huilt gaat een kind er naartoe gaat om een speeltje te geven. De baby voelt zich getroost en stopt met huilen. Het kind krijgt een complimentje: "Wat lief van jou zeg Annabel, dat jij Steff de rammelaar geeft. Nu is hij weer helemaal rustig".

Gina maakt een puzzel. De pedagogisch medewerker ziet dat Gina het lastig vindt en vraagt aan Daan of hij haar misschien zou willen helpen. Samen maken zij de puzzel af: "Jullie hebben de puzzel helemaal afgemaakt! Wat fijn dat Daan jou even kwam helpen he Gina?".

3.8 WERKEN MET THEMA'S

Zoals hierboven te lezen is bieden wij bij de Blijje Bij voldoende vrije spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speelmateriaal dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische-, cognitieve-, creatieve- en taalvaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan, waarin kinderen worden gestimuleerd in alle ontwikkelingsgebieden. Kinderen hebben de kracht en de drang om zich te ontwikkelen en zijn afhankelijk van wat de omgeving hen te bieden heeft. Hier ligt voor de Blijje Bij een belangrijke taak. Door een veilige, gestructureerde en educatieve speel- en leeromgeving te creëren en prikkelende, leeftijdsgerichte activiteiten aan te bieden stimuleren we de lichamelijke ontwikkeling, identiteitsontwikkeling, zelfredzaamheid, de cognitieve, creatieve en taalontwikkeling en de sociale en morele ontwikkeling van kinderen.

Op de verschillende groepen zijn er themahoeken gemaakt, zodat het kind kan kiezen wat het wil doen. Bijvoorbeeld een lees-huiskamer, een bouwhoek, een keukenhoek en een verkleedhoek. In de hoeken is ruimte voor samenspel, creativiteit en fantasie maar er kan ook rustig een boekje gelezen worden. De muren van het lokaal hangen vol met leuke, leerzame posters (dagen van de week, cijfers, etc.).

Gedurende de dag worden er activiteiten ondernomen, waarin de thema's van Uk en Puk worden aangehouden. Bijvoorbeeld tijdens het thema 'Dit ben ik', wordt er extra aandacht besteedt aan het benoemen van wat je doet, de lichaamsdelen en kleding. Daarnaast worden er activiteiten los van de thema's aangeboden, zoals buiten spelen, dansen, voorlezen, knutselen en uitstapjes (naar de supermarkt, naar een parkje in de buurt, etc.).

3.9 UK EN PUK (VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE)

3.9.1 VISIE OP VVE

Vanuit het Rijk worden in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid gelden beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doel hiervan is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder achterstand op de basisschool kunnen starten. Op basis hiervan is ons kinderdagverblijf een erkende VVE locatie. Als basis voor onze VVE werkwijze wordt gewerkt met het VVE-programma Uk en Puk. Alle kinderen worden zo extra gestimuleerd, maar kinderen die extra aandacht behoeven worden binnen de VVE dagdelen extra gestimuleerd in hun ontwikkeling door de pedagogisch medewerker.

Uk en Puk is een voorschools educatief programma ontwikkeld voor kinderdagverblijven. Bij deze programma's hoort een pop die Puk heet. In onze groepen zult u Puk dan ook zien. Uk en Puk biedt pedagogisch medewerkers handvatten in de vorm van thema's om gericht met de kinderen te werken. Het accent bij Uk en Puk ligt op de taalontwikkeling, maar ook de overige ontwikkelingsgebieden komen aan bod. Puk wordt bij ons

zoveel mogelijk bij het groepsgebeuren betrokken. Zo zit Puk geregeld aan tafel, in de kring en gaat hij mee in de bolderkar. Bij onze eigen themaweken horen ook liedjes, versjes, verhalen, zang- en bewegingsspelletjes, creatieve activiteiten, eventuele uitstapjes etc., waardoor de gehele ontwikkeling aan bod komt. Wij zien daarom het VVE-programma niet zozeer als een meerwaarde, maar als een afwisseling op ons al afwisselende, brede ontwikkelingsaanbod. De kinderen die de Blijje Bij bezoeken worden thuis tweetalig opgevoed. Hierdoor letten wij extra op hun taalontwikkeling.

Kinderdagverblijf De Blijje Bij biedt VVE aan over 10 dagdelen van 3 uur. Op basis van VVE is er door ons een specifiek beleid "Ouderbeleid" ontwikkeld, hiervoor verwijzen wij u graag naar het document "Ouderbeleid" Kinderdagverblijf De Blijje Bij. Voor uitgebreide informatie over VVE, het VVE-programma van kinderdagverblijf De Blijje Bij en hoe wij deze in de praktijk brengen vindt u in ons VVE beleidsplan in de bijlage van dit beleidsplan.

HOOFDSTUK 4: DIVERSITEIT EN SAMENLEVING

De kinderopvang is een sociaal-maatschappelijke functie. Het is een ontmoetingsplaats waar gelijkheid en respect voor verschillen worden ervaren en gewaardeerd, waar geen sociale barrières zijn. Kinderen spelen samen, leren van en met elkaar, botsen soms en maken het weer goed.

4.1 DIVERSITEIT

Iedereen is anders en iedereen mag er zijn. In ons kinderdagverblijf is een grote diversiteit te vinden in kinderen, ouders en personeel. Er zijn verschillen in achtergrond, uiterlijk, denkwijze, cultuur, sekse, gedrag, talenten, voeding, et cetera. De kinderen worden zich hiervan bewust tijdens het spelen met andere kinderen, activiteiten, eetmomenten en gesprekken. Iedereen in de groep wordt gelijk behandeld en diversiteit wordt gewaardeerd.

- Wij besteden aandacht aan tradities en feesten van de verschillende culturen binnen De Blijje Bij.
- Wij houden rekening met rustige en actieve kinderen, jongens en meisjes, leren de kinderen verschillen benoemen, respecteren hun keuzes en geven de kinderen ruimte om te zijn wie ze zijn.
- Activiteiten vinden plaats in grote maar ook in kleine groepen, zodat er ook ruimte is voor het individu.

4.2 SAMENLEVING

Bij De Blijje Bij leren de kinderen dat zij onderdeel uitmaken van de wereld. Dat begint al bij jonge kinderen wanneer zij andere kinderen ontmoeten en ervaringen opdoen buiten het gezin. Je helpt elkaar, leert van en met elkaar, luistert naar elkaar en er wordt naar jou geluisterd.

Wij stimuleren de kinderen om een eigen mening te vormen en om die te uiten. Wij leren hen aan te geven wat ze wel en niet willen en om voor zichzelf op te komen, maar ook om rekening te houden met anderen en naar anderen te luisteren. Wij zien er op toe dat kinderen respectvol met elkaar omgaan en conflicten op een nette manier oplossen. Wij staan open voor inspraak en ideeën van ieder kind en nemen hen hierin serieus. Op deze manier kunnen ze zichzelf als individu ontwikkelen.

4.3 WAARDEN EN NORMEN

Het overbrengen van normen en waarden speelt voortdurend een rol in de opvang van kinderen. Onder waarden worden opvattingen verstaan die voor een grote groep mensen belangrijk zijn en richting geven aan de omgang met elkaar. Waarden en normen die wij binnen de werkwijze en visie van de kindercentrum de Blijje Bij essentieel vinden en om die reden kinderen mee willen geven zijn:

- Zelfvertrouwen
- Positief zelfbeeld
- Eerlijkheid
- Creativiteit
- Respect
- Zelfstandigheid

- Sociaal zijn
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Zelf kiezen
- Vrijheid

Wij vinden het van belang om kinderen te helpen een bepaald gevoel van eigenwaarde en een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Vanuit een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen durft een kind de wereld te gaan ontdekken. Het heeft vertrouwen in zijn eigen kunnen. De Pedagogisch medewerkers proberen het kind het gevoel te geven dat het onvoorwaardelijk wordt geaccepteerd. Hierbij is het van belang dat het kind begrijpt en/of voelt dat bepaald ongewenst gedrag wordt 'afgekeurd' om het gedrag en niet om de persoon. Het kind als persoon wordt gewaardeerd en gerespecteerd los van het gedrag dat het kind vertoont.

Actief luisteren is een basishouding van onze pedagogisch medewerkers in het contact met de kinderen. Wat zegt een kind werkelijk? Wat wil het kind eigenlijk duidelijk maken? Het is een onderdeel van respectvolle communicatie. Een pedagogisch medewerkers sluit zoveel mogelijk aan bij een kind, door het kind te volgen (waar kijkt de baby naar?), aan te sluiten bij de behoeften van een kind (een kind dat moe is naar bed brengen; een peuter die beweeglijk is, bewegingsruimte bieden etc.) en ontvangstbevestigingen geven op initiatieven van een kind. Een kind zal zich dan 'gehoord' en 'gezien' voelen. Hierdoor neemt zijn zelfvertrouwen toe. Door echt aan te sluiten bij de behoeften van kinderen, ervaart een kind vrijheid om te ontdekken en te ervaren. Hierdoor wordt het kind geprikkeld om zelf keuzes en initiatieven te nemen wat veelal de creativiteit van een kind bevordert. Een kind heeft het recht om te kiezen met wat, met wie, waar, wanneer en hoe lang het met iets speelt. Uiteraard zitten hier grenzen aan.

Respect voor het kind houdt onder andere in dat kinderen bij ons hun gevoelens mogen uiten. Op deze manier kan het kind gevoelens verwerken en kan het duidelijk maken wat hem bezighoudt en wat het voelt. De pedagogisch medewerker beschikt daarom over inlevingsvermogen en kan aansluiten bij wat ze ziet en voelt bij het kind. De pedagogisch medewerker brengt regelmatig gevoelens van het kind onder woorden. Er is ruimte voor de emotie van het kind. Boos of verdrietig zijn hoort erbij. Een kind mag boos of verdrietig zijn als het zich zo voelt, maar ook blij en uitgelaten. Het kind wordt hierin niet afgeremd. Wel kunnen er eventuele suggesties geboden worden. Het kind wordt echter niet afgeleid of verteld dat het niet meer moet huilen. Het kind wordt hierin serieus genomen zonder het erger te maken dan het is. Kinderen die met opgekropte emoties zitten, kunnen hun frustraties op andere momenten uiten omdat er eerder geen ruimte voor was. Het tonen van gevoelens is zowel voor de pedagogisch medewerkers als voor het kind van belang. Dat betekent onder andere, dat wat de pedagogisch medewerker laat horen en zien, in overeenstemming moet zijn met wat zij denkt en voelt. Als de pedagogisch medewerker haar ware gevoelens toont is zij open, direct en eerlijk en laat ze het kind zien wie zij werkelijk is. Zou ze dit niet doen dan merkt het kind tegenstrijdigheid en ervaart het kind de pedagogisch medewerker als 'gemaakt', 'onoprecht' of 'onbetrouwbaar'. Er zou dan geen sprake zijn van een relatie die gebaseerd is op waardering en respect. Door zelf respectvol met kinderen om te gaan, hopen wij dat kinderen ook leren om respect voor zichzelf en hun omgeving te ontwikkelen.

In het vorige hoofdstuk werd gesproken over de sociale ontwikkeling en de sociale vaardigheden die hierbij komen kijken. We vinden het belangrijk dat wanneer een kind iedere week bij ons komt, het kinderdagverblijf bijdraagt in zijn ontwikkeling een sociaal mens te zijn. Het kind leert spelenderwijs verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen voor zichzelf, de andere kinderen en zijn omgeving.

HOE BRENGEN WIJ WAARDEN EN NORMEN BIJ?

Zoals hierboven al omschreven is, zijn de pedagogisch medewerker een voorbeeld voor de kinderen, wat betekend dat zij de kinderen vanuit waardering en respect benaderen. Daarnaast gelden er regels op de groep, waar zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers zich aan dienen te houden. Gedacht kan worden aan regels als: praten met woorden, op elkaar wachten, naar elkaar luisteren, speelgoed opruimen na ermee gespeeld te hebben, jas ophangen na het buitenspelen, handen wassen na het plassen, elkaar helpen, etc. Wanneer kinderen zich niet aan de regels houden, worden zij gecorrigeerd door de pedagogisch medewerkers door middel van het herinneren aan de regels en uitleg te geven waarom deze regel geldt (zie hoofdstuk 2.1). Op deze manier leren kinderen niet alleen dát er regels gelden, maar ook waarom deze regels nou eigenlijk zo

belangrijk zijn. Tot slot vinden er verschillende rituelen plaats bij de Blijje Bij, van het vieren van een verjaardag tot het vieren van Pasen. Daarbij wordt ook aandacht besteedt aan andere culturele achtergronden en bijbehorende rituelen van de verschillende kinderen op de groep.

Alle kinderen zitten aan tafel. Er wordt door de pedagogische medewerker verteld dat een kind uit de groep geen vlees eet. De pedagogische medewerker legt uit aan de andere kinderen waarom dit zo is en dat het prima is. Het kind krijgt dan ook iets anders aangeboden dan vlees.

Tijdens de verjaardag van Dunya, deelt zij verschillende soorten groentes uit, waaronder radijs. Tom heeft nog nooit radijs geproefd en wijst het af. De pedagogisch medewerker zegt: "Zullen we het samen proeven? Ik een klein stukje en jij een klein stukje. Als je het niet lekker vind, dan leg je het gewoon naast je bordje neer".

HOOFDSTUK 5: WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

5.1 OBSERVEREN, SIGNALEREN EN OUDERGESPREKKEN

De mentoren observeren hun mentorkinderen 2 keer per jaar aan de hand van het Kindvolgsysteem "Kijk", waarin wij gebruik maken van de verschillende observatieformulieren per leeftijd. Een van de observaties vindt plaats in de geboortemaand van het kind en de andere een half jaar later. Indien nodig of wenselijk komt er een extra observatie. Het uitgangspunt van deze observatie is niet het opsporen van problemen, maar het krijgen van een algeheel beeld van het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Aan de hand hiervan kunnen de pedagogisch medewerkers middelen aanbieden die het kind uitdagen om zich verder te ontwikkelen. Omdat wij in groepsverband werken met de kinderen kan een observatie van het individuele kind nieuwe inzichten opleveren. Het doel van de observaties is het meten van het welbevinden van het individuele kind binnen de groep. We kijken vooral of er een ontwikkeling zichtbaar is in de persoonlijke ontwikkelingslijn van het kind en borduren in eerste instantie voort op wat een kind allemaal wél kan.

Elk halfjaar worden in dezelfde maanden als de observaties 10-minutengesprekken georganiseerd door de mentoren voor ouders aan de hand van de verrichte observaties. De ouders ontvangen desgewenst een kopie. Binnen dit gesprek worden de bevindingen vanuit de observaties besproken en kunnen ouders ook vragen stellen of eventuele opmerkingen maken.

De VVE medewerkers en de leidinggevende hebben de training observatiemethode "Kijk" gevolgd. De overige medewerkers worden door de getrainde collega's en leidinggevende hierin ondersteund. Daarnaast bieden de VVE trainingen voor pm'ers bij de peutergroepen hen extra ondersteuning op het gebied van observeren en signaleren. Tevens is het signaleren en observeren een vast onderwerp in team/groepsbesprekingen en ondersteunt de leidinggevende hier zelf (dagelijks) in de praktijk op de werkvloer.

5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Wij dragen, in overleg met ouders, gegevens van kinderen over aan de basisschool. Hierdoor verloopt de overstap naar de basisschool voor kinderen zo goed en soepel mogelijk. De informatie die wij overdragen wordt altijd eerst voorgelegd aan de ouders. Als ouders niet willen dat gegevens worden overgedragen, ontvangt de school geen gegevens maar een brief dat ouders afzien van de overdracht. Indien de ouder instemt met de overdracht dient dit tevens schriftelijk vastgelegd te worden. De ouders ontvangen een kopie. Als het kind bij het verlaten van het kinderdagverblijf nog geen 4 jaar is dan krijgen de ouders de observatie mee naar huis.

Kinderopvang De Blijje Bij maakt gebruik van een koude overdracht. Dit betekent dat de mentor van het kind de informatie over de ontwikkeling van het kind gezamenlijk met een begeleidende brief verstuurd naar de basisschool/BSO. Indien nodig regelt de mentor tijdig een warme overdracht, bijvoorbeeld bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Dit houdt in de mentor van het kind een persoonlijk gesprek aangaat met de ib'er of leerkracht van de school. Hierbij zal de informatie over de ontwikkeling van het kind besproken worden. Vier weken voordat het kind naar de basisschool gaat dient het overdrachtsformulier te worden overgedragen aan de school, nadat dit eerst met de ouders is besproken en ondertekent. De BSO mentor of de mentor van de

andere groep onderneemt actie indien de wenaafspraken, de overdracht of het dossier, niet tijdig/volledig of juist zijn.

Wanneer een kind intern over gaat naar de BSO draagt de mentor van het kind het kinddossier met een mondelinge toelichting over aan de nieuwe mentor van de BSO.

5.3 OMGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Pedagogisch medewerkers op het kinderdagverblijf nemen naast ouders, verzorgers en hun familie een gedeelte van de opvoeding van de kinderen over. De kinderopvang is vaak de eerste plaats waar kinderen regelmatig buiten de eigen gezinssituatie een aantal uren per week tussen leeftijdsgenootjes zijn. Pedagogisch medewerkers maken een aantal ontwikkelingsmomenten van dichtbij mee en zijn door middel van trainingen uitgerust om signalen van eventuele problemen op te vangen. Er worden jaarlijks meerdere gelegenheden gecreëerd voor het herhalen van de opgedane kennis. Zo kunnen de pedagogisch signaleren welke kinderen zich langzamer of anders ontwikkelen dan de andere kinderen.

Als een kind in de ogen van de medewerkster of ouder een afwijkend gedrag toont is het tijd voor een gesprek met elkaar, altijd na collegiale overleg. Om voor deze kinderen de voorwaarden te scheppen waardoor ze beter kunnen functioneren zijn er richtlijnen vastgelegd in het protocol '*kinderen die opvallen*'. De pedagogisch medewerker kan aan de hand van dit protocol- in overleg met de leidinggevende en met toestemming van de ouder- de benodigde stappen nemen om het kind beter te begeleiden. Mocht er behoefte zijn voor diepgaande expertise kan men een externe organisatie inschakelen, zoals het kabouterhuis, ouder- en kind adviseurs, het moeder- en kind centrum, veilig thuis en de logopedist. De zorgcoördinator kan aan de hand van de bevindingen een advies opstellen en eventueel doorverwijzen naar een andere instelling. Ze kunnen bijvoorbeeld een melding doen bij de organisatie Veilig Thuis en/of Ouder-kind team als het vermoeden van verwaarlozing of mishandeling bestaat. Vaak wordt dan de regie door de betreffende instelling overgenomen, het kindercentrum heeft in dat geval meer uitvoerende taken aan de hand van de vastgestelde afspraken.

5.3.1. SIGNALEREN EN DOORVERWIJZEN, HOE DOEN WE DAT?

Om de ontwikkeling van een kind te volgen is het belangrijk goed te observeren. Wat voor gedrag vertoont het kind? Welke resultaten leveren het spelen en leren op? Doordat wij een erkende voorschool zijn worden de kinderen sowieso structureel geobserveerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het Voorbereidingsformulier oudergesprek 0-4 van de methode "Kijk". Er wordt minimaal twee keer per jaar op beide groepen geobserveerd aan de hand van deze observatielijst. In geval van zorgen om een kind kan hetzelfde instrument gehanteerd worden om een objectief beeld te krijgen van de (mogelijke) problematiek. Voor een extra observatie buiten de gebruikelijke observatie wordt toestemming gevraagd aan de ouders.

Hieronder staan de stappen omschreven die genomen kunnen worden als er een (dreigende) achterstand of voorsprong gesignaleerd wordt. Wij stellen ouders in kennis van de stappen die wij nemen. De te nemen stappen beginnen met een observatie door de pedagogisch medewerker.

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van de Blijje Bij houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en met de vaste collega's besproken. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties aan de hand van het Kijk! doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan van hetzelfde observatie instrument gebruik gemaakt worden. Deze observatie zal vervolgens besproken worden in een oudergesprek, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de ouders.

3. Eventueel inwinnen anoniem advies: na de signalen en gedragingen duidelijk in beeld te hebben gekregen door middel van een observatie kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om naast advies te vragen van de leidinggevende ook anoniem advies te vragen van een externe organisatie zoals kabouterhuis, ouder kind teams of het VTO team. Zij kunnen eventueel handvaten bieden en adviseren in het bespreekbaar maken van het opvallende gedrag.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: door middel van een gesprek met de ouders worden de zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind besproken en wordt gezamenlijk gewerkt naar een plan van aanpak. Het is van belang om dit ook echt gezamenlijk met de ouders te doen en de hen hier een inbreng in te laten hebben, op deze manier werken zowel de ouders als de Blijje Bij op één lijn en voelen zich betrokken bij het plan van aanpak. Het kind ontvangt extra ondersteuning op dat gebied waarin hij of zij het nodig heeft. Dit kan door de pedagogisch medewerkers op de groep én door ouders zelf thuis uitgevoerd worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: mocht het plan van aanpak niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een logopedist of het VTO Team. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvaten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch beleidsmedewerker hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

5.3.2. SAMENWERKING MET DE OMGEVING EN DOORVERWIJZING

Als de zorg door ouders wordt gedeeld en zij toestemming geven voor het consulteren van externe deskundigheid, dan nemen wij contact op met het consultatiebureau, de logopedie of het VTO team van de GGD. Daarnaast kunnen ook de Ouder Kind Adviseurs ingeschakeld worden en heeft de Blijje Bij ook een pedagogisch beleidsmedewerker in dienst die waar nodig ondersteuning kan bieden.

VTO TEAM

Bij VTO-Vroeghulp werken mensen met veel kennis over de ontwikkeling van jonge kinderen. VTO-Vroeghulp zoekt uit wat er aan de hand is en gaat na hoe u en uw kind het beste geholpen kunnen worden. Ook bieden zij steun bij het organiseren en afstemmen van de hulpverlening als dit nodig is. Wij kunnen ook anoniem het VTO (VroegTijdig Onderkennen van Ontwikkelingsproblematiek) team consulteren met zorgvragen. Hierbij worden er geen gegevens verstrekt over het kind.

Als wij twijfels en/of vragen hebben over de spraak-taalontwikkeling, kunnen wij het kind aanmelden bij de preventieve logopediste. Zij komt dan kijken/observeren tijdens de opvang bij ons op locatie. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld en het kind wordt alleen geobserveerd als er uitsluitend toestemming voor is gegeven.

LOGOPEDIE

De logopediste kijkt dan tijdens de observatie een aantal gebieden zoals het begrijpen van gesproken taal, de uitspraak, de stem, het gehoor, het mondgedrag en de vloeiendheid van het spreken. Goed kunnen praten en het begrijpen van taal is belangrijk om vrienden te maken, te kunnen vertellen wat je voelt en de pedagogisch medewerker te begrijpen. Ook voor het latere lezen en schrijven is het nodig dat kinderen klanken goed van elkaar kunnen onderscheiden, herkennen en onthouden. Verder kijkt de logopedist zo nodig of uw kind alle letters goed kan uitspreken en beoordeelt zij of het gehoor verder onderzocht moet worden. De bevindingen

worden daarna met de ouders besproken en volgt er een eventueel advies. De onderzoeksuitslagen komen dan bij het kindercentrum en het consultatiebureau/OKC van het kind.

PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

De Blij Bij beschikt over een pedagogisch beleidsmedewerker die één keer per jaar een intervisie organiseert, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 5: SAMENWERKING MET OUDERS

Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers vormen de basis voor goede kinderopvang. Hierdoor kunnen ouders en de pedagogisch medewerkers de verschillende leefwerelden voor het kind verbinden.

5.1 INFORMEREN EN ADVISEREN

Het delen van de opvoeding begint met het uitwisselen van informatie. Een stapje verder gaat het op elkaar afstemmen van de verzorging, opvoeding en educatie. De pedagogisch medewerkers streven naar een heldere, open communicatie waarin wensen, speciale aandachtspunten en mededelingen besproken kunnen worden. Zo kunnen zij adequaat inspelen op situaties.

De dagelijkse overdracht is een goed moment om contact met elkaar te hebben en op te bouwen. In deze mondelinge overdracht kunnen zowel praktische als opvoedkundige zaken besproken worden. De pedagogisch medewerker zal in het kort vertellen hoe het kind het tijdens de dag heeft gehad en welke activiteiten er hebben plaatsgevonden. Baby's hebben vaak een oppas/kinderdagverblijf boekje mee waarin evt. afspraken staan. Uiteraard is er de mogelijkheid om dieper op onderwerpen in te gaan. Daarvoor kunnen ouders een aparte afspraak maken met de pedagogisch medewerker.

5.2 OUDERBETROKKENHEID

Wij hechten veel waarde aan een goede samenwerking met ouders. Betrokkenheid van ouders heeft een bewezen positief effect op de ontwikkeling van kinderen. Kinderopvang De Blij Bij probeert de ouderbetrokkenheid op verschillende manieren te vergroten. Dit gebeurt door de dagelijkse overdrachten, de observatiegesprekken, ouderbijeenkomsten, en thema-avonden. Ook kunnen de ouders altijd een kijkje nemen in de groep. Tijdens haalmomenten kan men de knutselwerkjes van hun kind bewonderen en wordt er informatie uitgewisseld over de activiteiten van de dag. Wij zien ons partner in het opvoeden. Een goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers vormen de basis voor een goede kinderopvang.

5.3 INFORMEREN, UITWISSELING EN ADVISEREN

Het delen van de opvoeding begint met het uitwisselen van de informatie en het op elkaar afstemmen van de zorg, opvoeding en educatie. De Blij Bij vindt de dagelijkse overdrachtmomenten zeer belangrijk. Hierbij kunnen zowel praktische als opvoedkundige zaken worden besproken. Wij streven hierbij naar een open en respectvolle communicatie. De pedagogisch medewerker vertelt in het kort hoe het kind het op de opvang heeft gehad en welke activiteiten we hebben gedaan. De ouder kan informatie over de thuissituatie mee geven. De pedagogisch medewerkers houden "dagverslagen" bij, waarin genoteerd wordt wat de kinderen hebben gegeten, hoeveel ze hebben geslapen en welke activiteiten er gedaan zijn. Als er behoefte is aan een uitgebreider gesprek kunnen beiden initiatief nemen om een afspraak in te plannen waar er meer ruimte beschikbaar is. Andere momenten voor het uitwisselen van informatie zijn de ouderbijeenkomsten en thema avonden.

5.4. OUDEROCHTENDEN/MIDDAGEN/AVONDEN

Minimaal 1x per jaar wordt er een ouderavond gehouden. En verder wordt er vier keer per jaar een ouderochtend/middag gehouden. Hierin wordt informatie uitgewisseld aan de ouders en kunnen ouders eventuele vragen stellen.

5.5 NIEUWSBRIEVEN

Ieder kwartaal ontvangen ouders een nieuwsbrief met daarin relevante informatie, leuke wetenswaardigheden en belangrijke data.

In de hal vindt u een magneetbord met informatie voor ouders. Hierin vindt u de inspectierapporten en folders van diverse organisaties. De ouders kunnen alle rapportages, het pedagogische beleidsplan en verslagen inzien. De activiteitenfolders en flyers mogen worden meegenomen. Het magneetbord wordt steeds bijgevuld met recente informatie. Wij vinden het erg leuk als ouders deelnemen aan activiteiten. Indien de ouders hiertoe bereid zijn, kunnen zij dit doorgeven aan de pedagogisch medewerker of directie. Ouders kunnen ook op www.deblijebij.net terecht voor meer informatie.

HOOFDSTUK 6: BLIJE BIJ INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

De Blije Bij is gevestigd op de begane van de flatwoningen op het adres Burg.Roëllstraat 25, in Amsterdam nieuw west. Het is een onderdeel van het kindercentrum waarin ook een buitenschoolse opvang gevestigd is.

6.1 STAMGROEPEN

6.1.1 DE TERMEN 'STAMGROEP' EN 'STAMGROEPSRUIMTE'

Kinderen, met name jonge kinderen, hebben behoefte aan een bekende, veilige omgeving. Deze vertrouwde omgeving bestaat enerzijds uit de letterlijke omgeving, de ruimte waar een kind verblijft, en anderzijds is het van belang dat de mensen die het kind ziet vertrouwd zijn; dit zijn de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen in de groep.

Een *stamgroep* is een groep bekende mensen. In het geval van een kinderdagverblijf zijn dit bekende kinderen en bekende, vertrouwde pedagogisch medewerkers.

Een *stamgroepsruimte* is een vaste, bekende ruimte waar kinderen spelen, begeleid en verzorgd worden. Naast de (stam) groepen werken wij met een opendeur beleid. Dit houdt in dat de kinderen op bepaalde momenten van de dag samen kunnen spelen op de andere groepen. De maximale omvang van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten. Hierbij is het mogelijk de beroepskrachten anders over de groepen te verdelen. Het totale aantal vereiste beroepskrachten per kind blijft onveranderd. Bijvoorbeeld bij activiteiten, feestjes en/of speciale gelegenheden.

6.1.2 HET WERKEN MET HORIZONTALE GROEPEN

Op het kinderopvang de Blije Bij zijn er drie horizontale(stam)groepen. De groep **"Smurfen" van 0-2,5 jaar**, de groep **"Bambi" van 1,5jaar tot 2,5 jaar** en de groep **"Mickey Mouse"van 2 -4 jaar**. Deze leeftijdsindeling wordt niet altijd strikt gehanteerd, wij kijken altijd naar het kind. Als een kind al eerder toe is aan een volgende stap en het is mogelijk, zullen we het kind in overleg met ouders eerder overplaatsten. En andersom geldt ook dat een kind langer in de baby/dreumesgroep moet kunnen blijven als dat in het belang van dat kind is. Op iedere groep worden de kinderen opgevangen door vaste pedagogisch medewerkers. Wij hechten belang aan de veilige en vertrouwde omgeving, hierdoor hebben wij een vaste invalpool die bestaat 4 vaste invalkrachten.

Groep	Maximum aantal kinderen	Aantal pm's
"Smurfen" van 0-2,5 jaar	9	3
"Bambi" van 1,5 jaar tot 2,5 jaar	10	2
"Mickey Mouse"van 2 -4 jaar.	12	2

Waarom kiezen wij voor horizontale groepen?

- De groepsleiding kan goed inspelen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen en specifiek ingaan op de behoeftes en interesses van de leeftijdsgroep;
- Het aanbod van activiteiten en spelmateriaal kan goed op de leeftijd van de kinderen worden afgestemd evenals de groepsregels;
- Er is een meer evenwichtig dagritme;
- Kinderen hebben meer vriendjes in dezelfde leeftijd en kunnen daardoor meer spelen op hun eigen niveau;
- Op een aparte babygroep is rust, reinheid en veiligheid beter te garanderen;
- Ouders kunnen ervaringen uitwisselen en problemen bij elkaar herkennen.

6.1.3. VERLATEN VAN DE BASISGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij Blij Blij erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

BUITENSPELEN: Kinderen hebben veel energie die ze kwijt moeten en hebben lichamelijke beweging nodig om hun coördinatie van spieren te ontwikkelen. Hierdoor vinden wij het belangrijk dat kinderen op de Blij Blij dagelijks buiten spelen. Wij hebben in de regel staan dat kinderen elke dag, indien het weer toelaat, minimaal 15 minuten buiten spelen. Wij beschikken over een eigen tuin die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

UITSTAPJES: Om de wereld de echte maatschappij te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.

SPELEN OP DE BSO: Soms kan het spelen in kleinere groepen een grote toegevoegde waarde hebben voor de ontwikkeling van de kinderen. Op de ochtenden dat de BSO kinderen nog niet aanwezig zijn op de groep, heeft het kinderdagverblijf deze ruimte geheel tot zijn beschikking. De pedagogisch medewerker kan met een aantal kinderen in deze ruimte een gerichte activiteit uitvoeren ter bevordering van de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast maken kinderen van bijna vier jaar kennis met de BSO ruimte waar zij wellicht heen zullen gaan als zij vier jaar worden.

HET OPEN DEUREN BELEID: Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn. De kinderen kunnen dan hun eigen stamgroep kunnen verlaten en zelf de keuze maken in welke ruimte en met wie ze willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters. Ook kunnen de BSO kinderen een kijkje komen nemen na een lange dag op school bij hun jongere broertje of zusje, maar bestaat er ook de mogelijkheid voor de peuter die bijna vier is om de uitdaging en het speelmateriaal van de BSO te ontdekken. Wij hanteren het open deuren beleid, omdat wij van mening zijn dat een kind zich beter kan ontwikkelen als er voldoende gelegenheid en ruimte aangeboden wordt. Wij willen meer bieden dan alleen een opvang voor kinderen. Wij zien onszelf als partner in het opvoeden. Hierdoor kijken we naar het uiterste van wat we kunnen bieden aan de kinderen.

Wij geven op onze eigen wijze vorm aan het open deuren beleid. De vaste rituelen zoals eten, drinken en slapen worden op de eigen stamgroep gedaan. Vervolgens kunnen de pedagogisch medewerkers tijdens de vrij spel momenten/activiteiten momenten ervoor kiezen om met een groepje baby's bijvoorbeeld naar de peutergroep te gaan voor een activiteit, of met een groepje peuters op de BSO te gaan spelen. Een BSO kind kan naar de peuter groep gaan en de peuters begeleiden met een activiteit (puzzelen, knutselen etc.), ook kan het BSO kind naar een van de groepen gaan om de pedagogisch medewerker te helpen met het versieren van het lokaal tijdens feestdagen. Omdat de groepen niet aan elkaar grenzen, worden de kinderen altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker naar een andere groep gebracht. Uiteraard is dit altijd in overleg met de pedagogisch medewerkers van die groepen en alleen mogelijk indien de groepsdrukte dit toelaat. Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang

van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Samengevat is het doel van het open deuren beleid:

1. Uitbreiding van speelruimte, spelaanbod en leefruimte
2. Uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen
3. Profiteren van talenten van pedagogisch medewerkers
4. Vertrouwdheid met het hele kindercentrum

6.1.4. SAMENVOEGEN

Bij de Blijje Bij kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen:

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

Structureel samenvoegen bij de Blijje Bij:

Bij de Blijje Bij wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. **In de ochtend:** Bij start van de dag voegen wij van 7:00 uur tot 8:00 uur op de peutergroep. De vaste pedagogisch medewerker opent samen met een stagiaire en als haar collega's om 8:00 uur komt, worden de groepen gesplitst.
2. **Tijdens slapen/pauzes:** Tussen de middag slapen de meeste kinderen tussen 13:00-15:00 uur. Tijdens dit tijdsbestek worden dagelijks de wakkere kinderen (baby's, dreumesen en peuters) opgevangen op de peutergroep, waar zij rustige activiteiten kunnen doen. De peuters die rusten, doen dit op stretchers of één van de zes bedjes op de dreumesgroep. Een pedagogisch medewerker blijft bij hen, tot zij slapen of tot rust zijn gekomen. De pedagogisch medewerkers hebben tussen de middag allemaal 1 uur pauze. De pauze wordt in twee groepen verdeeld zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerkers bij de kinderen zijn. Wanneer een kind wakker wordt, wordt hij door een van de werkzame pedagogisch medewerkers uit bed gehaald en opgevangen op de peutergroep. Mocht het te druk worden op de peutergroep, dan verhuist de pedagogisch medewerker van de babygroep terug naar de eigen stamgroep.

Incidenteel samenvoegen:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Gelet op de regelgeving mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Er kan in vakanties dan toch wel worden afgeweken van de gebruikelijke stamgroepen. Hierbij is het uitgangspunt dat dit alleen kan als er nog steeds sprake is van opvang in stamgroepen (dus vaste groepen in vaste ruimtes), de ouders moeten weten welke stamgroep dit is, en welke beroepskrachten daar op welke dag bij horen, een kind heeft nog steeds een maximaal aantal vaste beroepskrachten, waarvan er 1 aanwezig is, aan de beroepskracht-kind-ratio wordt voldaan, en er wordt geen gebruik gemaakt van meer dan twee stamgroep ruimtes. Voorafgaand aan vakanties inventariseren wij bij ouders of en wanneer hun kind(eren) aanwezig zullen zijn. Op basis daarvan maken we een planning waarin

eventueel groepen (op bepaalde dagen) samengevoegd worden tot één stamgroep. Het is dan duidelijk hoe de groepen worden samengevoegd (welke groepen samen, met welke beroepskrachten, in welke ruimte) en hoe dit dan geregeld wordt, bijvoorbeeld met overdracht en de vaste gezichten. Dit communiceren wij dan ook naar ouders. De planning wordt meegegeven aan de ouders. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden.

Indien de Blijje Bij samenvoegt, structureel of incidenteel, behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen. Als er wordt samengevoegd, dan wordt er altijd samengevoegd in de groepsruimte van de peuters.

6.2 ORGANISATIE VAN DE DAG

6.2.1. DAGINDELING

- **07:00:** kinderdagverblijf gaat open voor alle kinderen
- **07:00 tot 09:00:** de kinderen worden gebracht. Ouders kunnen de bijzonderheden over hun kind doorgeven. Die worden genoteerd op de presentielijst. Pm-ers noteren ook wanneer een kind binnen gekomen is. En dat wordt ook op de presentielijst genoteerd.
- **08:00:** Collega start met werken
- **08:30 tot 08:45:** Spel inloop voor de ouders. Pedagogische medewerkers zetten alvast spullen klaar voor de ouders. Ouders kunnen met hun kind samen een spelletje spelen. Dat kan een puzzel zijn, een lego spelletje zijn of samen een boekje voorlezen.
- **08:50:** Alvast beginnen met het gezamenlijk opruimen van het speelgoed.
- **09.00 - 12.00: Start de ochtend met VVE programma (leeftijd 2,5 t/m 4 jaar)**
- **09:00 tot 09:30:** Wij gaan aan tafel om gezamenlijk te ontbijten. Tijdens de broodmaaltijd worden de kinderen spelenderwijs meegenomen in de taalontwikkeling. Voordat wij gaan eten zingen we liedjes b.v. 'smakelijk eten 'of wordt een verhaal voorgelezen.
- **09:30 tot 10:00:** wij gaan van tafel. Handjes en mondjes worden schoongemaakt met een washandje of nat doekje. Kinderen die al zindelijk zijn gaan zelf naar de WC. Pm-er helpt ze met billen vegen. Andere kinderen worden verschoond.
- **10:00 tot 10:30:** Baby's gaan naar bed. Kringtijd. Dagritme/wie zijn er/voorlezen en zingen/aandacht voor taal- en rekenontwikkeling. Wij zingen eerst het liedje; goedemorgen allemaal, fijn dat jullie er zijn...daarna het liedje: goedemorgen Peter, blij je weer te zien... In de kring wordt elke dag met Uk en Co een thema behandeld.
- **10:30 tot 11:00:** Activiteit in kleine groepjes of individueel op basis van de tijd (het thema door de VVE pedagogisch medewerkers), hierbij is er specifiek aandacht voortaal en rekenontwikkeling.
- **11:00 tot 11:45:** Buitenspelen (de sociaal emotionele en motorische vaardigheden krijgen aandacht, de leidsters begeleiden de kinderen in hun spel en observeren de spelontwikkeling). Bij slecht weer wordt gebruik gemaakt van binnen/buitenruimte en/of beweegruijnte.
- **11:45 tot 12:00:** wij zitten aan tafel. Er worden boekjes voorgelezen en liedjes gezongen.
- **12:00 tot 12:30:** Wij eten warm. Na het eten worden handjes en mondjes schoongemaakt met een nat doekje of een nat washandjes.

- **12:30 tot 13:00:** Tafel wordt opgeruimd. Kinderen die al zindelijk zijn gaan naar de WC. Andere kinderen worden verschoond. Kinderen worden omgekleed (pyjama's).
- **13:00 tot 15:00:** Naar bed (slapen/rusten (0 - 2,5 jarigen) Met de wakkere kinderen wordt er een leeftijdsgerichte activiteit gedaan. Het activiteiten aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en wordt afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen en gedifferentieerd naar niveau.
- **14.00 - 17.00: Start de middag met VVE programma (leeftijd 2,5 t/m 4 jaar)**
- **14.00 – 14.30:** Kring (dagritme/wat gaan we vanmiddag doen,/voorlezen en zingen/aandacht voor taal- en rekenontwikkeling.
- **14.30 – 15.30:** Activiteit in kleine groepjes of individueel op basis van het thema door de VVE leidsters), hierbij is er specifiek aandacht voor taalontwikkeling.
- **15:00-15:30:** Kinderen worden wakker en worden verschoond en aangekleed.
- **15:30-16:00:** Wij eten fruit en zingen “smakelijk eten”, na fruit mogen kinderen nog een stukje ontbijtkoek of rijstewafel eten en water drinken. Kinderen worden spelenderwijs meegenomen in taal ontwikkeling. Leidsters begeleiden en observeren de kinderen bij de sociaal emotionele en motorische vaardigheden.
- **16:00tot 16:30:** Hoekgericht werken, met hierin 1 op 1 activiteit met de VVE leidsters, vanuit het gedifferentieerd aanbod per kind. Specifiek aandacht voor taal- en rekenontwikkeling.
- **16:30-17:00:** Buiten spelen (de sociaal emotionele en motorische vaardigheden krijgen aandacht, de leidster begeleidt de kinderen in hun spel en observeren de spelontwikkeling). Bij slecht weer wordt gebruik gemaakt van binnen/buitenruimte en/of beweegruiimte. Tussendoor kinderen zo nodig nog eens verschoonen..
- **17.00:** Baby's krijgen fles
- **18:00:** Het kinderdagverblijf sluit.

Wij hebben in de opvang voor de groepen een vaste dagindeling om verschillende redenen.

- **Organisatorische redenen:** Kinderen worden gehaald en gebracht binnen, voor zover mogelijk vastgestelde tijden. De pedagogisch medewerkers stellen hun organisatie daarop af. Deze periodes vallen buiten de periodes waarin aandacht besteedt moet worden aan eten, slapen, verschoonen en activiteiten. Zo kan er onverdeeld aandacht gegeven worden aan bezigheden van het moment en loopt het programma op rolletjes, ook met nieuwe collega's en invalkrachten, omdat het houvast biedt om alle, in de inleiding genoemde aspecten, te kunnen bieden.
- **Voorspelbaarheid en tijdmarkering voor jonge kinderen:** Veiligheid/structuur. Jonge kinderen kunnen geen klokkijken maar wel de volgorde leren. Zoals bijvoorbeeld: eerst opruimen dan in de kring, daarna eten, erna slapen, dan weer spelen en dan weer naar mama.. herhaling van ritmes en rituelen geven een gevoel van veiligheid en herkenning. Een opvangdag wordt overzichtelijk.

6.2.2.SLAPEN

Wat betreft het eten en slapen, wordt geprobeerd zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de ouders en het eigen ritme van de kinderen. Ieder kind slaapt zoveel mogelijk in een 'eigen' bed. Dit biedt kinderen een stukje herkenning en dus vertrouwen. Naarmate de kinderen ouder worden, gaan hun slaap- en eetritmes meer op elkaar lijken en worden er vaste momenten voor ingepland. We hebben een slaapkamer voor zowel de baby's, dreumesen als peuters. Ook zijn er stretchers voor de kinderen die op de groep willen rusten of slapen (dit doen zij dan op de dreumesgroep). De peuters slapen dan op stretchers. Lang niet alle peuters slapen meer tussen de middag. Een groot deel van de driejarige peuters slaapt niet meer tussen de middag. De pedagogisch medewerkers houden een slaapdienst totdat de alle kinderen in slaap zijn gevallen. De kinderen slapen dan eerder omdat er toezicht is. En daarna wordt er om de tien minuten gekeken in de slaapkamer of alles goed gaat met de kinderen. In alle slaapkamers staat een babyfoon, zodat de kinderen in de groepsruimte te horen zijn. Tevens staat ook een nachtlampje aan.

6.2.3.ETEN

ZORG EN AANDACHT

Eten is een heel belangrijk terugkerend aspect in ons dagelijks leven. Wij voeden ons lichaam zodat het alle prestaties, die gevraagd worden van het lichaam, kan leveren. Daarom vinden wij het nodig dat de kleine maaltijd met aandacht genuttigd wordt. Omdat het hier een groep kinderen betreft, met verschillende eetgewoontes van huis uit, willen wij het goed laten verlopen, daarom hanteren wij een aantal basisregels, dat kinderen helder maakt wat er verwacht wordt.

- Wij eten aan tafel, allemaal tegelijk
- Wij gebruiken een bord om eten op te leggen, met warm eten rond de lunch ook al bestek, wij proberen op te eten wat op ons bord ligt, wij storen anderen zo min mogelijk bij het eten. De pedagogisch medewerkers scheppen hiervoor de individuele voorwaarden.

PLEZIER EN GEZELLIGHEID

- Kinderen worden niet gedwongen om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten, dit wordt wel gestimuleerd.
- De pedagogisch medewerkers zorgen dat ze de tijd hebben, voorkomen stress rondom eten.
- Positieve benadering van de kinderen met hun eigen eetgedrag.
- De maaltijd hoeft niet vlug, maar ook niet te lang.
- Er wordt gekeken naar wat een kind naar zijn aard kan opbrengen m.b.t. aan tafel zitten. Een vlug, hyperactief kind te laten wachten op de laatste treuzelaar kan te moeilijk zijn. Het begin en het eind van de maaltijd kan ook gemarkeerd worden met een liedje, waarna treuzelaar nog even door eet (als hij wil).

HYGIËNE EN KWALITEIT

Kinderen ontbijten rond 09:00 uur en lunchen rond 12:00 uur met een hartige soep of pasta (menu van de dag) wat door ons verzorgd wordt. De kinderen eten van een schone tafel, dat gedekt wordt met bordjes, schaaltes en bestek. Na het eten vegen zij hun snoetjes met behulp van de pedagogisch medewerkers af met een vochtig wegwerpdoekje. Na het warm eten gaan de kinderen hun tandjes poetsen met een peutertandpasta. Ieder kind heeft een eigen tandenborstel met zijn eigen naam er op.

Wij houden op de Blij Bij zoveel mogelijk rekening met de voedingsgewoonten van het kind. Op de Blij Bij bieden we sap, melkproducten, fruit, crackers, brood, kaas en (halal) vleesbeleg. Heeft een kind een dieet of allergie, dan wordt met de ouders bekeken of het kindercentrum de voedingsmiddelen aanschaft of dat ze van huis worden meegenomen. Veel ouders kunnen hun kosten van een dieetvoeding declareren bij hun zorgverzekering.

We bereiden iedere dag een warme maaltijd voor de kinderen. Wij voegen daar geen extra suikers of zout aan toe. Onze tussendoortjes zijn verantwoord. (soepstengels, komkommer, wortel, tomaat).

BABY'S VOEDEN

Ook hier volgen wij bij de bereiding de regels rondom veiligheid en hygiëne. Wij verwarmen de flesvoeding in de magnetron, gekolfde borstvoeding au bain Marie of in de flessenwarmer. Voor het voeden (en voeding klaarmaken) wassen wij de handen. Tijdens het voeden van een baby hebben wij lichamelijk contact, oogcontact en onverdeelde aandacht. De omgeving is zo rustig mogelijk. De vaste pedagogisch medewerker zal vlug genoeg prettige houdingen en de handelingen rondom boertjes van het kind kennen. Zij deelt haar ervaring met andere pedagogisch medewerkers en schrijft dit op (voor invalkrachten) als het ingewikkeld en specifiek is.

Er is een goede schriftelijke en mondelinge communicatie met de ouders over de wensen rondom voeding. (tijden, hoeveelheden, etc..) aantekeningen over wat en wanneer een baby heeft gegeten worden op de presentielijst geschreven en ook in de overdracht.

BEPERKT ZOETBELEID

Wij vinden het belangrijk en voelen ons verantwoord om kinderen een gezond eetgedrag aan te leren. Op de Blij Bij hebben wij een "beperkt zoet beleid". Dit houdt in dat we in ons dagelijkse rituelen zeer beperkt zoetheiden eten. Wij doen bewust onze inkopen: beperkt zoet en altijd A merken. Wij eten geen snoep, delen

geen zoetigheden uitop de opvang. De kinderen krijgen dagelijks fruit, warme maaltijd, pindakaas, appelstroop of hartig beleg voor crackers aangeboden. Tijdens feestdagen en verjaardagen proberen wij de zoetigheden minimaal te houden of producten aan te schaffen die biologische en/of natuurlijke suikers bevatten. Tijdens verjaardagen geven wij ouders advies om zo gezond mogelijk traktaties klaar te maken.

6.2.4. BRENGEN EN OPHALEN

Bij het halen van de kinderen vinden wij het van belang dat de pedagogisch medewerkers de tijd nemen om afscheid te nemen van het kind en de overdracht te verzorgen. Om de orde en de rust in de groep te bewaken zijn er bepaalde tijden waarop de kinderen gehaald en gebracht kunnen worden. Op deze manier willen we voorkomen dat kinderen gehaald en gebracht kunnen worden op momenten dat we gezamenlijk bezig zijn, zoals tijdens het eten of bij het doen van activiteiten.

Kinderen kunnen tussen 7.00 en 9.00 uur worden gebracht. Aan het eind van de middag kunnen de kinderen tussen 16.00 en 18.00 uur worden opgehaald. Ouders kunnen van deze tijden afwijken in overleg met een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers dienen er altijd van op de hoogte te zijn als een kind door iemand anders dan zijn eigen ouders wordt opgehaald; het kind wordt niet zomaar meegegeven. Als het onbekend is dan belt de pedagogisch medewerker een van de ouders op om dit te checken. Wij verzoeken de ouders hun kind op tijd te halen, zodat er tijd is voor een rustige overdracht.

6.3 RITUELEN

6.3.1 AFSCHIED NEMEN

Op het moment dat een kind de opvang verlaat, is er een exitgesprek met de ouders. Daarnaast wordt er ook altijd op een persoonlijke manier afscheid genomen van het kind, vergelijkbaar met de wijze waarop wij de verjaardagen vieren. De datum wordt gepland in overleg met de ouders.

6.3.2 RITUELEN

Wanneer een kind jarig is, zingen we voor hem, krijgt hij een cadeau en mag trakteren. Daarna mag hij met twee vriendjes de groepen langs. Wij trakteren binnen ons opvang op een beperkte zoetbeleid en vragen de ouders om daar rekening mee te houden. Wij vieren traditionele feesten uit verschillende culturen, zoals Kerst, Pasen, Suikerfeest. De feesten wisselen elkaar af en komen dus om de zoveel tijd aan bod. Bij de geboorte of overlijden in de familie van een kind sturen we een kaart en bespreken wij de gebeurtenis in de groep of met het kind.

6.4. VOERTAAL

Bij kinderopvang De Blijde Bij is Nederlands de voertaal, dit wil zeggen dat er op de groepen onderling, met kinderen en met ouders Nederlands wordt gesproken. Incidenteel mag een ontoestbaar kind dat nog helemaal geen Nederlands verstaat, in eigen taal (indien mogelijk) getroost worden, waarbij de woorden ook in het Nederlands gesproken dienen te worden.

6.3DIENSTEN , EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

6.3.1. EXTRA DAGEN EN RUILDAGEN

RUILDAGEN

Op de Blijde Bij hebben we de mogelijkheid voor het ruilen van opvangdagen. Ouders die op vaste dagen opvang afnemen, kunnen een opvangdag omruilen. Dan maken ouders vooraf (schriftelijke) een afspraak met de pedagogisch medewerkers of directie, middels een toestemmingsformulier. Ruilen van een dag kan alleen binnen dezelfde week en alleen als de groepsgrootte dat toestaat. Voor vakantie- en ziekte-dagen kunnen we helaas geen ruildag geven.

EXTRA DAGEN

In overleg met de pedagogisch medewerker of directie kunnen ouders een dag extra afnemen. Dit kan alleen als de bezetting van de groep dat toestaat. Op de dag zelf moet een formulier "extra opvangdag" ondertekend worden. Deze extra dag wordt doorbelast via de eerstvolgende maandfactuur.

6.4 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Kinderopvang Blij Bij biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4jaar. Wij zijn geopend van 07:00 uur tot 18:00 uur van maandag tot en met vrijdag.

Blij Bij is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 17:00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:00

Een overzicht van de sluitingsdagen krijgen ouders tijdens het intakegesprek mee, ze staan ook in onze informatieboekje. Deze sluitingsdagen gelden voor de hele organisatie en kunnen niet geruild worden.

6.5 OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang Blij Bij. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang Blij Bij uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang de Blij Bij waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

6.6 KLACHTEN

Interne klachten

Wanneer ouders niet tevreden zijn over onze dienstverlening kunnen zij dit, in eerste instantie, aangeven bij de pedagogisch medewerker. Wanneer de ontevredenheid uitmondt in een "klacht", hanteren wij een interne klachtenregeling. Dit gaat dan over de afhandeling van klachten over:

- een gedraging van de houder of bij de houder werkzame personen jegens een ouder of kind;
- de overeenkomst tussen de houder en de ouder.

Procedure

- Wij verzoeken de ouder(s) de klacht schriftelijk bij de directie in te dienen;
- De directie zal de klacht zorgvuldig onderzoeken;
- Zij houdt de ouder(s) zoveel mogelijk op de hoogte van de voortgang van de behandeling;
- Wij zullen de klacht, rekening houdende met de aard ervan, zo spoedig mogelijk afhandelen uiterlijk zes weken na indiening bij de directie;
- Wij verstrekken de ouder(s) een schriftelijk en met redenen omkleed oordeel op de klacht;

- In het oordeel stellen wij een concrete termijn waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

De Geschillencommissie

Ondanks onze inspanningen om de opvang van de kinderen naar wens te laten verlopen is het mogelijk dat er een keer onvrede ontstaat. In dat geval willen wij dat graag horen. De Blij Bij ziet de opvang van kinderen als een samenspel tussen ouders, kind en ons. Door goed naar ouders te luisteren weten wij wat zij belangrijk vinden en kunnen wij onze dienstverlening beter afstemmen op hun behoeften.

Wij gaan ervan uit dat ouders kritiek uiten vanuit een sterke betrokkenheid en de wens om de situatie te verbeteren. In geen enkel geval moeten de ouders de indruk krijgen dat een klacht negatieve invloed heeft op de opvang van hun kinderen. Dat is niet wat ouders willen en dat is niet wat wij willen.

Wij vinden open en directe communicatie wenselijk hierdoor kunnen ouders hun klacht als eerst met de directe pm-er bespreken en samen hierin een oplossing vinden. Als dit de ouders geen voldoening geeft kunnen ouders hun klacht de leidinggevende doorgeven. Samen met de leidinggevende wordt er naar een oplossing gekeken. Als de ouders hiermee ook geen voldoening hebben kunnen ze via de externe klachtenroute een klacht indienen bij de Geschillencommissie. Dit kunnen zij doen als de interne route onbevredigend is afgesloten. De Oudercommissie en de ouders kunnen ook zich ten alle tijde direct tot de onafhankelijke Geschillencommissie richten.

Gegevens van de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen:

Adres: Postbus 90600, 2509 LP Den Haag

Telefoonnummer: 070-310 53 10

E-mail: www.degeschillencommissie.nl.

HOOFDSTUK 7: WET KINDEROPVANG

7.1 DRIE UURS REGELING

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uurs regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.00.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	-	13:00-15:00 uur	16:30-17:30 uur
Dinsdag	-	13:00-15:00 uur	16:30-17:30 uur
Woensdag	-	13:00-15:00 uur	16:30-17:30 uur
Donderdag	-	13:00-15:00 uur	16:30-17:30 uur
Vrijdag	-	13:00-15:00 uur	16:30-17:30 uur

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling. Voor nu wordt er in de ochtend niet afgeweken van het BKR en opent de pedagogisch medewerker alleen (camera's zijn hierin de vier ogen). Mocht het zo zijn dat er wel van het BKR afgeweken gaat worden voordat de tweede collega er is, dan wordt de drie urenregeling aangepast en wordt er een extra volwassene ingezet tijdens het ingaan van de drie urenregeling (zoals een stagiaire of de houder).

7.2 INZET INVALKRACHTEN, STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

De pedagogisch medewerkers van kinderopvang de Blijje Bij zijn allen gediplomeerd volgens de regelgeving Wet Kinderopvang. Er is een vast team van pedagogisch medewerkers, waarbij zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers zijn ingedeeld op de groepen. De kinderen en ouders hebben een vast aanspreekpunt, wat duidelijkheid en vertrouwen scheidt, voor zowel ouders als kinderen. Als een van de vaste pedagogisch medewerkers verhinderd is, wordt eerst geprobeerd om een pedagogisch medewerker uit het vaste team te laten invallen. Daarnaast heeft kinderopvang de Blijje Bij enkele vaste invalkrachten beschikbaar.

Er wordt regelmatig gewerkt met stagiaires van verschillende opleidingen. Wij bieden beroepskrachten in opleiding graag de mogelijkheid om in ons kindercentrum beroepservaring op te doen. Voornamelijk lopen leerlingen stage van de opleiding tot pedagogisch werker (niveau 3 of niveau 4). Het is ook mogelijk dat wij zogenoemde snuffelstagiaires de kans geven een kort durende stage van enkele weken voor enkele dagen per week ter oriëntering op de beroepskeuze bij ons te volgen. Er zijn per dag maximaal 2 stagiaires op een groep aanwezig. Zij staat boventallig naast de vaste pedagogisch medewerkers op de groep. Er zijn regelmatig ook vrijwilligers ter ondersteuning aanwezig.

De Blijje Bij is een erkend leerbedrijf door Calibris (landelijk erkende orgaan). Onze Calibris nummer is: 11 55 07. Stagiaires die stage lopen bij de Blijje Bij verrichten alle werkzaamheden onder begeleiding van de gediplomeerde pedagogisch medewerker op de groep en vallen onder de eindverantwoordelijkheid van de praktijkopleider. De volgende aspecten zijn daarbij van belang: de pedagogisch medewerker blijft eind verantwoordelijke voor de opvang van de kinderen. De pedagogisch medewerker bepaalt de werkzaamheden van de stagiaire en de zelfstandigheid waarmee zij haar werk kan doen in overleg met de stagedocent op school.

Er zijn bij de Blijje Bij twee langdurige stage mogelijkheden:

Beroeps Opleidende Leerweg

Stagiaires van de BOL opleiding staan altijd boventallig op de pm-er planning aangezien ze nog geen volwaardige krachten zijn en ook niet als zodanig ingezet mogen worden.

De beroepskrachten in opleiding en stagiaires worden formatief ingezet onder bepaalde voorwaarden:

- Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand aan pedagogisch medewerkers op een kindercentrum.
- Stagiaires mogen alleen worden ingezet bij ziekte van een medewerker of tijdens de schoolvakantie. Andere vervanging is niet toegestaan.
- Stagiaires mogen niet alleen op de groep staan, behalve tijdens pauzes. Zij mag dus niet openen of sluiten.
- Stagiaires mogen alleen op de eigen locatie worden ingezet, niet op andere locaties van de organisatie.
- Stagiaires moeten hier dan wel conform de cao voor betaald worden,

Beroeps Begeleidende Leerweg (ze werken en zitten 1 dag op school)

Stagiaires van de BBL opleiding kunnen als volgt ingezet worden.

1e jaar max. voor 25 % volwaardig

2e jaar max. voor 50-75% volwaardig

3e jaar max. voor 75-100% volwaardig

De volgende taken behoren tot werkzaamheden van de vrijwilliger / stagiaire :

- Koken voor de kinderen (vrijwilliger)
- Tafel dekken, afruimen en kleine schoonmaaktaken
- Ondersteunen bij het eten
- Ondersteunen tijdens het ophalen van de kinderen
- Ondersteunen bij het buitenspelen en uitstapjes
- Ondersteunen bij het uitvoeren van activiteiten / pedagogische handelingen

Per groep zijn er dagelijks maximaal 2 stagiaires aanwezig. De aanwezigheid van een vrijwilliger of stagiaire is ook van belang om het vier- ogen principe te waarborgen.

Elke medewerker die in contact komt met kinderen, is in het bezit van een VOG (verklaring omtrent goed gedrag) ook de stagiaires en de vrijwilligers.

7.3 ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

7.3.1 EXTERNE ADVISEUR

De Blijje Bij werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van het kinderdagverblijf te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de leidinggevende verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De externe adviseur adviseert, ondersteunt en begeleidt de leidinggevende daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

7.3.2 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

De Blijje Bij acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Om de pedagogische kwaliteit bij de Blijje Bij te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch coach (bijna) maandelijks de Blijje Bij. De pedagogisch coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogisch kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogisch beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen binnen een intervisiebijeenkomst en wordt de kwaliteit van de leefomgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering in kaart gebracht.

7.4 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

Leidster-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal pedagogisch medewerkers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij de Blijje Bij:

Groep	Maximum aantal kinderen	Aantal pm's
"Smurfen" van 0-2,5 jaar	9	3
"Bambi" van 1,5 jaar tot 2,5 jaar	10	2
"Mickey Mouse" van 2 -4 jaar.	12	2

7.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te

waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

Wij voeren een beleid waarmee we de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk waarborgen. De wet Kinderopvang beschrijft aan welke wettelijke voorwaarden een kindercentrum moet voldoen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Er wordt toezicht uitgevoerd door de GGD inspectie Kinderopvang. De GGD brengt een rapport uit dat op de locatie te lezen is.

7.5.1 EVALUATIE BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

De Blije Bij voert jaarlijks een inventarisatie uit op het gebied van veiligheid en gezondheid. Aan de hand van deze lijsten wordt er vervolgens met het gehele team gesproken over gezonde en veilige kinderopvang. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid aangepast. Tevens wordt er gedurende elke teamvergaderingen naar de ongevallen en gevaarlijke situatie registratie gekeken. Indien nodig wordt het beleid veiligheid en gezondheid direct geactualiseerd. Door deze werkwijze kan De Blije Bij ervoor zorgdragen dat er ten alle tijden een beleid veiligheid en gezondheid is dat actueel is. Tevens worden er binnen diverse teamvergaderingen gesproken over het beleid veiligheid en gezondheid om de uitvoering hiervan in de praktijk te waarborgen.

7.5.2 VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSREGELS

Zoekraken of kapot gaan van meegenomen, eigen speelgoed of (waardevolle) sieraden is voor risico van de ouders. Wij attenderen continue de ouders bij binnenkomen en weggaan op dat de buitendeur goed gesloten is en dat er geen onbekenden mee naar binnen lopen. Wij vragen de ouders bij binnenkomst op de groepen sloffen aan te trekken of de schoenen uit te doen. Huisdieren zijn niet toegestaan in de kindercentrum, ook niet eventjes tijdens het halen en brengen van kinderen.

7.5.3. DIPLOMA'S EN VOG

Alle beroepskrachten die bij ons werken, hebben minimaal een van de MBO opleidingen afgerond die genoemd worden in de CAO kinderopvang (minimaal MBO 3). Ook hebben we een aantal HBO pedagogiek studenten en pedagogisch medewerkers in ons kindercentrum. Naast de medewerkers werken ook pedagogisch medewerkers in opleiding of vrijwilligers op de groepen. Elke medewerker die in contact komt met kinderen is in het bezit van een VOG.

7.5.4. VIER OGEN PRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel waarde aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe:

- Bij de Blije Bij heerst allereerst een open, professioneel klimaat waarbij pedagogisch medewerkers door de leidinggevende herhaaldelijk (bijvoorbeeld in teambijeenkomsten of tijdens individuele gesprekken) worden uitgenodigd om elkaar feedback te geven wat kan bijdragen tot professioneler handelen. De pedagogisch medewerkers weten dat als zij iets te moeilijk vinden om openlijk met een collega te bespreken, zij hier te allen tijden mee bij de leidinggevende kunnen komen, en ook dienen

te komen, in het belang van de kwaliteit die telkens als belangrijkste uitgangspunt dient te worden genomen.

- Bij de Blije Bij is er ten alle tijde ook camera toezicht. Zo hangt er op iedere groep een camera en in de slaapkamer. Alleen de leidinggevende heeft toegang tot camerabeelden. Dit kan 24 uur ook vanuit buiten de locatie door de leidinggevende bekeken worden. Deze camerabeelden worden 2 maanden bewaard. De camera's worden gebruikt wanneer vier ogenprincipe tijdelijk niet gewaarborgd is als gevolg van ziekte of vakantie. Totdat er een andere pedagogisch medewerker komt invallen kijkt de leidinggevende mee via de camera.
- Alle ruimtes zijn open, dat wil zeggen dat er bijna in alle deuren glas zit waardoor er naar binnen gekeken kan worden door o.a. collega's. Onze groep Mickey Mouse heeft 1 groot raam waardoor er van buiten naar binnen zicht is.
- Er wordt op de groepen, op de meeste dagen, met twee of drie pedagogisch medewerkers gewerkt
- Er wordt op iedere groep van 7:00 tot 18.00 uur veelal met een stagiaire gewerkt. Doordat er stagiaires zijn, en deze op andere tijden pauze hebben dan de pedagogisch medewerkers, zijn de pedagogisch medewerkers in de pauzemomenten niet alleen met de kinderen. Het kan wel soms voorkomen dat een stagiaire afwezig is wegens bijvoorbeeld schoolvakanties, dan is het streven een vrijwilliger in te zetten.
- Het kinderdagverblijf wordt geopend door een pedagogisch medewerker met een stagiaire. Een tweede pedagogisch medewerker begint om 8.00 uur.
- De leidinggevende loopt dagelijks onaangekondigd de diverse groepsruimtes binnen (zonder hierbij de groepsrust te verstoren). Zij coacht pedagogisch medewerkers op de werkvloer en observeert regelmatig op de groepen. Dit gebeurt deels aangekondigd maar grotendeels onaangekondigd.

5.5.2.ACHTERWACHTREGELING

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.

ZIEKTE EN ONGEVALLLEN

Wanneer een kind ziek is of om een ander reden een dagje thuis blijft, moeten de ouders dat tijdig melden aan de Blije Bij. Als een kind tijdens verblijf op de opvang ziek wordt, bellen we de ouders. We overleggen met de ouders of het kind moet worden opgehaald. Doorslaggevend is hoe het kind zich in de groep gedraagt. Bij besmettelijke ziekten volgen wij het advies en de richtlijnen van de GGD. Zie ook ons protocol "Zieke kinderen en medicijnen".

Indien een kind onverhoopt letsel oploopt, neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouders en meldt dit bij de directie. In deze situatie gebruiken we het formulier 'Registratie ongeval'. Afhankelijk van de ernst van de situatie gaan we met het kind naar de huisarts of bellen we 112. we lichten de direct de ouders in. Twee maal per jaar is er een ontruimingsoefening. Er zijn iedere dag voldoende bedrijfshulpverleners aanwezig.

TOT SLOT

Specifieke informatie per groep is te lezen in het informatieboekje.

Informatie over de Algemene Voorwaarden Kinderopvang De Blije Bij, het beleid Veiligheid en Gezondheid, Pedagogisch beleidsplan, Richtlijnen GGD, Klachtenreglement en Reglement Oudercommissie zijn op de kinderopvang ter inzage opvraagbaar.

